

SANVAITINIS LAIKRASČIUS.

BROOKLYN, N. Y., 17 d Liepos (July) 1902 M.

Nr. 29

ENTERED AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., AS SECOND CLASS MATTER, MARCH 11 1901.

Metas II

Isz kitu laikrasceziu.

Vienu isz žymiausių pastarame laike atsitikimų Lietuvoje be abejojimo yra Vilniaus vyskupo, J. M. kun. Zvieravicziaus, cirkuliaras, uzdraudziantis lietuvių katalikų vaikams lankytis į mokyklas, vadinamas isz maskoliszko „cerkvinėmis mokyklomis“ ir „szkoly gramoty“.

Tas cirkuliaras tapo atspausdintas „Žvaigždeje“, o teipos-gi ir kituose lietuviszkuose, tiek Europos, kiek ir Amerikos, laikraszcziuose. O juogiai iszleidimas to cirkuliario yra visgi nepaprasta karžygystė, nes J. M. vyskupas, jį iszleidzdamas isz augsto žinojo: kas jį laukia nuo maskolių valdzios; delto laikraszcziuose be to da pradėjo rodytis paaiskinimai: isz kur atsirado pas Vilniaus vyskupą tokia drąsa?

„Varpas“ straipsnyje: „Delei iszleidimo Vilniaus vyskupo cirkuliario“ isz pradžių kalba apie vysk. Zvieravicziaus pataikavimą su maskolių valdzia; nes anot „Varpo“: „Vyskupo atsisaukimai apie reikalingumą szelpti badaujančius Maskolijoj, jo cirkuliaras, pakviecziantis kunigus prisiraszinti prie draugystės „Raudonojo Kryziaus“, kurisai užsiima ne tiek szelpimu nukentėjusių laike karės, kiek statymu cerkvių, pagaliaus visa jo politika su lietuviams, vis tai ganetina ženklina, kokios dvasios buvo naujas dvasiszikijos urėdas.... Žmogus visai nekaltas, isztikimiausias valdzios tarnas, staiga pasi-

darė prieszginiau... Kokios-gi priezastys prie to prisidėjo?“

Ir „V-pas“ ant szito klausymo sziteip atsako: „Vyskupas susiprato, kad pagaliaus reikia ką nors padaryti, idant nuo visų savo nuodėmių nusiplauti, idant visuomenei parodyti, kad teip nėra, kaip ant jo szneka. Proga tokiam darbui pasirodė labai smagi. Mat nekurię kunigai, ypacz Gardyno rėdybos, jau labai buvo įpykę ant popų mokyklų ir reikalavo vieszo uzdraudimo lankyti tas mokyklas, sziep patis ketino prieszintis, kelti maizszą, teip nemielą pacziam vyskupui. Vyskupas vilkino iszleidimą szio cirkuliario keturis metus, bet ilgiaus jau traukti su tuom nebebuvo galima. Priegtam valdzios reikalavimai ir popų įasiutimas vis dauginosi. Szitai szjmet parėjo nuo vidaus ministerio nauji reikalavimai: 1. reikalavo, idant kunigai prie krikszto katalikų vaikų neuzgintų buti kumais ir pravoslavams; 2. idant negintų laidoti numirėlius katalikus ant pravoslavų kapinių ir 3. idant vyskupas pataryt žmonėms leisti savo vaikus į maskolių mokyklas. Pagaliaus vyskupas apsirinko kelią, kurį parodė geresnėje kunigai. Cirkuliaras tapo pasiūstas į svieta.“

Szitoks „Varpo“ iszrodymas priezasczių vyskupo drąsos vargu kam patiks. Man tasai iszvadziojimas iszrodo nelogišku ir priegtam užgauncziui, nes Vilniaus vyskupu perstato kaipo žmogų be jokiu persitikrinimų ir egoistą, per iszleidimą cirkuliario įjeszkanzantį sau garbės.

Man kur kas tikresniais iszrodo žodžiai „Tėvynės Sargo“, kursai vyskupą

Zvieraviczijų perstato suvis kitokioj saviesoj, negu „V-pas“.

Szitai „Tėvynės Sargo“ gražus žodžiai: „Paklysti — žmogui privalu. Klydo isz pradziuos savo vyskupavimo ir kun. Zvieravyczius, manydamas, juog nusileidimu daugiaus pelnys nuo rusizkos valdzios. Jam nusilenkiant priesz czinauninkus — obrusitelius, kartais net pasilaizant, viena — kilo didis papittinimas maziemsiams, kuriems juo reikėjo lenktis, jei vyresniejie lenkias; antra — tie patys czinauninkai ėmė nė už ką skaityti priesz visus nusileidziantį vyskupą Zvieraviczijų. Jam vyskupaujant, sake, mums viskas pavyks! Karcziai užsiivyle: Zvieravicziaus szirdyje slepiasi gana karžygizkos drąsos, tik krikszcziomis szkame savo nusizžeminime nenorėjo nuo pat pradziuos pradėti karę. Iszparodęs pasaulei, juog geruoju su prieszais nieko nepadarysi, pravedė kelią aiszchiai, asztriai, įnirtusiai karei už tikėjimą.

Nesunku atspėti, kas iszgrajis, jei visi stois į vyskupo pėdas: tie po kurių pusei teisybė, nes už teisybę kariaujančius ir Dievas stiprina. Szalin-gi baimė! Iszdrįskite, Lietuviai, koznam pasakyti: kol nepaliks ramybės katalikiszko mūsų tikėjimo, lietuviszkos mūsų kalbos, lietuviszkų mūsų knygų, nelisime į tas pinkles iszkalas, netaisytime nauju, nepriimsime ruskių pravoslavų į savo triobas, kad mūsų vaikus „grązintų į prie-globstį pravoslavijios!“ — E. M-tis.

EDGARAS

— arba —

Nuo ateizmo prie pilnos Teisybes.

Parašė pagal L. Hammersteing Kun. Dr. M. Juodytius.
(Taša.)

Suarez (1548–1617), vienas iš didžiausių teologų 16 ir 17 amžiaus, taip rašo:

„Tankiai kyla klausimas: kas atsitiktų, jeigu Popiežius, be rūpestingo ištyrimo, lengvamisliskai apie tikėjimiškus dalykus spręstų? Vieni atsako, kad Popiežius tadą galėtų paklysti ir Bažnyčia galėtų atsakyti jam savo pritarimą. Bet tas yra abejotina; nes Bažnyčia negali žinoti, ar Popiežius padėjo prie to atsakantį rūpesti, ar ne. Delto užtiespanašesnį laikau tvirtinimą — kad toksai atsitikimas yra negalimas. Nes Dvasia Šv., kurį saugoja Bažnyčia, nedaleis, idant Popiežius teip lengvamisliskai spręstų; delto turim daleisti, kad Popiežius visados, spręsdamas apie dalykus tikėjimo, užtektinai rūpesties padeda prie jų ištyrimo.“

Kardinolas Bellarminas (1543–1621) teip apkalba tą klausymą:

„Nekurie labai rūpinosi, sakydami, kad tai yra pavojingų daiktų pripažinti ypatai vieną Popiežiaus neklaidingumą nusprendimuose tikėjimiškų ginčų: nes jis kartais savo nuomonę ir ypataišką supratimą galėtų apgarsinti kaipio tikrą dogmatą tikėjimo. Kas to baidosi, tas tikėjimiškus nusprendimus mieruoja žmogiška miera, ir paniršta, kad dogmatai tikėjimo yra tai dieviški daiktai, kad neklaidingumas ryšiško vyskupo remiasi ant dieviškų pradžėjimų, kurie buvo duoti Šv. Petriui, ir kurie, pagal padavimą, perėjo ant jo įpėdinii drauge su pirmbybe joje; ir kad dieviška Apveizda visokiškas slaptinėjimas budais gali veikti ir veikia tikrai, idant tokiame karte, kadąkok-sai Popiežius norėtų ką nors neteisingo apgarsinti, arba suvisai jo prie to nedaleisti, arba iš tokio dekreto išskirti, kas nepiguli prie dogmatų tikėjimo.“

Tuo galiu užbaigti apie tavo užmetimą iš teologiškos pusės.

2. Istoriskais užmetimas guli tame, kad Popiežiaus neklaidingumas, tai yra kas naujo ir kad senoviška Bažnyčia apie tai nieko nežinojo.

Mokslas apie neklaidingumą neyra teip naujas, kaip jum protestonam rodosi; kaip jau galėjai patėmyti iš žodžių Svaroto ir Bellarmino, kurie juk kelias šimtas metų prieš mus gyveno. O kas link neklaidingumo Popiežiaus dar senesniuose laikuose, tai primenu tau vieros išpažinimą Hormisdo iš 517 metų, ant kurio pasirašė 2500 vyskupų, o ypač patriarka Konstatinopoliaus, o kuriame randasi tie žodžiai: „Kadangi negalima aplenkii išsireikšimo Viešpaties: „Tu esi uola, ir ant tos uolos-pastatyšiu Bažnyčią mano“. Teip, kas pasakytą buvo, tapo tikrai išpildyta: nes ant apaštališko sosto visados nesutepta religija buvo saugota ir šventas mokslas visados garsintas“.

Aš žinau gana gerai, kad jūs, protestonai, pirmbybę Popiežiaus priskaitote vlesniam laikui ir išveda jį iš neteisii Izidoriaus Dekretalių, ar iš kokio kito šaltinio, bet ne iš uždejimo paties Jėzaus Kristaus.

Ir manę teip mokino mano jaunystoj; bet dabar aš žinau,

kad toksai protestonų tvirtinimas yra visiškai neistoriskas. Nes kuo giliau sieksim į krikščionišką senovybę, tuo aiškiau atrasime pirmbybę Popiežiaus; ką ir jūs protestoniški mokytojai lygiu budu turėty žinoti. Jeigu tik jie nors kiek norėty apsi-pažinti su katalikiška literatura, užtektinai atrasty šaltinių del tiesaus išpratimo to dalyko, kaipio pav. Hettingerio Apologijoj, iš kurios žiniai nekuriuos privedu punktus: Popiežius Gelarijus (492–496) teip rašo:

„Jeigu ryšiška Bažnyčia galėtų paklysti, tai kaip galėtume išvengti klaidų, arba kur galėtume įieškoti pataisymo del klystančių? Ir neveltui Kristus pasakė, kad vartai pragaro nepergalės niekadous išpažinimo šv. Petro. Delto mes nesibijom, kad kadą galėtų but prašalintais apaštališki nusprendimai, kurie remiasi ant žodžių Kristaus, ant padavimo mūsų pratėvių, ant autoriteto kanonų, teip kad jie visados taiso visą Bažnyčią.“

Popiežius Leonas Didis (440–461) sako: „Tvirtybė anto tikėjimo, kurį Viešpats ypatoje Petro pagyrė, perėjo ir ant jo įpėdinii: delto, kaip toliau tęsisi Petro į Kristų įtikėjimas, teip toliau tęsiasi Petro paskyrimas“.

Teip ir Popiežius Innocentius I (402–417): „Apaštališka sosta užgautų, kas jo nutarimus uz abejotinus palaikytų. Nuo jo visos bažnyčios turi imti savo moksliskus nutarimus dvasioje padavimo ir bažnytinės disciplinos; — kaipio vanduo išteka iš vieno šaltinio ir daugumų upelių nesudrumsto vandenio į visas šalis išsiskirsto. Delto, atsitaikius kokiam tikėjimiškam klausymui, visi vyskupai turi kreiptis prie Petro, keltėjo jį garbės ir vardo“.

Popiežius Julius I metuose 342 atsišaukia su tokiu išmetinėjimu: „Kodel aleksandriška bažnyčia tuojaus pas mus ne raše? Ar nežinot, juog toksai yra paprotys — pirmiausiai rašyti pas mus, o žiniai turi buti nuspręsta apie teisybę?“

3. Ar tu misliji, kad šitą viršinybę ryšiški vyskupai patys prisavinato, ant ko kiti vyskupai neprišto? Priešingai — jie tą patį pripažino ir ant daugelio susirinkimų atkartoj.

Darodinet tą iš velyvesnių susirinkimų susirinkimų — iki vatikaniškam, buty pervirš. Apisurbežiojų tiktai ant senesniųjų, ypač laikytų rytuose ir tai tame laike, kadą politiška svarba ryšiškos viešpatystės persikėlė į Konstatinopolii; kuri tai aplinkybė ne vienam vyskupui galėjo duoti progą del išsikėlimo, jeigu įpėdinii Petro jau nuo pradžių ne buty buvus suteikta pirmbybė.

Taigi perikim keturis seniausius visuomeniškus susirinkimus.

Ant ketvirto visuomeniško susirinkimo, laikyto Chalcedone m. 451. nusiantė Popiežius Leonas Didis tris savo pasiuntinius (legatus): vyskupą Paschaziną iš Lilibacum, vyskupą Lucentii ir kunigą Bonifacą. Pirmas vedė reikalus ant susirinkimo, kaipio pirmesdy. „Petras prakalbėjo per Leoną“ teip susirinkusieje pasveikino apgarsinimą Popiežiaus; ir savo synodališkam rašte į popiežių teip susirinkimas sako: „Per savo pasiuntinius Tu buvai vadovu synodo, kaipio galva del snarinių“.

Ant trečio visuomeniško susirinkimo Efeze 431 m. Popiežius Celestinas I išsiuntė, kaipio savo legatus vyskupus Arkadijų ir Projekta ir Kunigą Filipą, su įsakymu, idant visame laikytų Cyrilius, kurį jau pirmias paskyrė kaipio savo vietininką nestorijoniškam klausyme, ir aprupino pilna valdžia. Ir teip Cyrilius vedė reikalus ant susirinkimo per dvi

1) Gelasius. Com. ad. Faust. 10. 347.

2) Leo M. Sermo III. 2.

3) Inmoe. I, ep. 29 ad Conc. Corthan.

4) Jul. I, ep. I ad Euseb.

5) Mansi t. VI p. 147.

1) Suarez, De fide, 5. sect. n. 11.
2) Bellarmine, De Rom. Pont. IV. 2.

dienas pats vienās, o paskui drauge su pribuvusiais legatiais.

Kaip kadą yra kalba apie cesorius pasinūtinus, kurie buv prezidavo ant visuomenišky susirinkimų; bet tą reikia teip suprasti, kaip cesorius Teodozijos II rašo į susirinkusius Eteze Teyus: „Aš išsiunčiau grafa Candidianą ant Jusų Synodo; bet apsarvystuose apie dogmatus, jisai neturi imti jokio dalyvumo: nes nedaleista, idant kas nepriguli prie katalogo šventų vyskupų, maišytysį į bažnytinus dalykus“. 1)

Vyskupai išduoda ant to susirinkimo nusprendimą ant Nestorijaus „priversti Kanonais Bažnyčios ir pagal laikų mūsų Švenčiausio Tėvo ir draugarnio, rymiško Vyskupo“ (Ibid.). Susirinkimas Konstantinopolii buvo tai ištikrujį tik-tai susirinkimo rytinės Bažnyčios. Prezidavo ant jo Arcivyskupas (arba Patriarka) Meletius iš Antiochijos, kaip pirmūtinis iš susirinkusių vyskupų. Po jo smerčiui, pribuvus Arcivyskupui iš Aleksandrijos, šitas turėjo vesti dalykus susirinkimo. Bet susirinkimas savo trečiam Kanone pripatino pirmybę vyskupui Rymo. Tas jau pasirodo ir iš to, kad ir vyskupas cesoriškos rezidencijos turėjo užimti antrą vietą po vyskupui Rymo.

Eilėje visuomenišky susirinkimų šitas Synodas pirmiausia vakarinės Bažnyčios likosi pripažintas.

Dabar prie pirmutinio visuomeniško susirinkimo, laikyto Nijejoj m. 325. Kas ant jo prezidavo? Mano „Atminimuose vieno seno protestono“ pasakiau: „Pasiuntiniai Popieziaus prezidavo ant visuomeniško Bažnyčios susirinkimo Nijejoj m. 325. „Taigi ant jo buvo vietininku Popieziaus Asius, vyskupas iš Korubos Hispanijoj drauge su dviem rymiškais kunigais Vitu ir Vincentu. Aprašymuose to susirinkimo visur jo vardas pastatytas ant pirmos vietos, nors tenai buvo į Patriarkos iš žymėnų bažnyčių.

Teip, maño prieteliai; pirmybė rymiško Vyskupo ir neatskiriamas nuo jo urėdo neklaidingumas galutinuose tikėjimuose nusprendimuose neyra jokių žmonių išradimų. Sekdamas atgal pėdom krikščionybės, ant kožo žingsnio rasi tą mokslą. Ir kaipgi kitaip galėtų buti? Argi galėjo Kristus, pasirengęs atgal grįžti į dangų, palikti savo Bažnyčią be augščiausio regiamo viršininko, be augščiausio regiamo mokytojaus? Kas būtų stojasi su vienybe Bažnyčios, be tokios galvos? Ir kaip be jos neklaidingumo galima būtų atrasti tikrą teisybę sunkiuose tikėjimuose klausyumuose? Ir jeigu rymiškas Vyskupas neyra taje neklaidinga galva, tai kas jaye gali buti?

4. Ant to vienok nesibaigia istoriški ludyjimai apie pirmybę ir neklaidingumą Popieziaus. Tu turi man pripažinti, kad mūs padavimų darodamai šito protestony atmesto katalikiško dogmato jokiū būdu nėra silpnesni už padavimo darodymus tikrybės ir įkvėpimo Rašto Šv., ant kurių ir jys protestonai pasiremti turite; jeigu nenorite su savo Biblija ant oro kaboti. Delto kreipiuosi prie raštiniukų krikščioniškos senovybės, pradedamas nuo nekurių grekiškų; kurių ludyjimas yra tuo svarbesnis, kad grekiška Bažnyčia jau nuo seniai statė bjauriausią opoziciją rymiškai Bažnyčiai.

Teodoras († 826), abbas (perdėtojas klostoriaus) iš Konstantinopoliaus teip kalba apie naikytuos abrozų: „Jys patys išizadejotė meilės Kristaus ir augščiausio moksliško sosto, ant kurio Kristus sudėjo raktus tikėjimo, kurio ligšiol nepergalėjo ir nepergalės iki pabaigai svieto vartai peklos, t. y. lupos heretikų“. 2)

Maximus iš Konstantinopoliaus 7 šimtetyje teip kalba: „Viskas žiuri į Rymą, kaip į saulę, idant iš tenai priimti šventą tikėjimą; ten yra pamatas visos Bažnyčios, kurio, pa-

gal todžius Išganytojas, nepergalės vartai peklos, kuris turi raktus tikro tikėjimo ir išpažinimo, kuris kiekvienam ateinančiam pas jį atveria tikrą religiją, o kiekvienai herezijai uždaro ir užkemša piktas lupas“. 1)

Petrus Chryzologas († 451) rašo į Eutichesą Konstantinopolii: „Visame primenam tau, idant sekum tą, ką parash rymiškas Popiezius. Nes šv. Petras, ant jo sosto gyvena ir valdo, suteikia trokštantim geradėjites tikėjimo“. 2)

Valentinianas III cesorius m. 445 savo svietska valdzia pripatino pirmybę rymiškam sostui, išduodamas tokį įsakymą: „Nieko neprivalote daryti be pavelijimo rymiško vyskupo; nes tiktai tad užsilaisys pakajus (ramybę) Bažnyčioje, kadą padonai pripažįs savo valdoną. Teip buvo ligšiol, be skyriaus. Nusprendimai rymiško Vyskupo turės savo vertę be cesoriškos sankcijos, kadagi, delėi nuopelnų šv. Petro, jisai yra galva vyskupų susirinkimo. Ir mūsų įsakymas reikalauja, idant niekas daugiau nedrįstų priešintis prisakymam rymiško viršininko“. 3)

Šv. Cyrillus, patriarka Aleksandrijos († 444), kreipiasi prie Popieziaus Celestino, prašydamas paaikšinti, kaip jis turi apsiėti su Nestorijum, patriarka Konstantinopoliaus (heretiku): ar gali su juo užlaikyti bažnytinį draugystę, ar atvirai visiem apgarsinti, kad su tokiu žmogum, kurisai klaidingai tiki ir mokina, ne vienas negali draugauti. „Turėjau apie viską danešti Jusų vienytbei — teip rašo — idant apturėti nuo Jų prisakymą, kaip tai nuo seniai yra papročiu Bažnyčios“. 4)

„Džiaugkis — sako armėniškas istorikas Maiziečius iš Chorenos (5 šimtetyje) — džiaugkis sostapyle svieto, kuri esi karunavota šviesa, išeinancia iš veido tavo apaštalo, ir kuri spinduliais tos šviesos apšvieti visą žemę“. 5)

Šv. Avgutinas, vyskupas iš Hippo Afrikoj (354-430), rašo apie rymišką sostą: „Ant šito sosto vienybės Dievas sudėto mokslą teisybės..... ant šito teip seno ir teip dručiai pastatyto sosto guli tikras ir aiškus katalikiškas tikėjimas, teip kad joks krikščionis apie tai negali abejoti..... Daug buvo apaštalu, bet tik vienam pasakytą: Ganyk avies mano. Teip Kristus ypatoje vieno Petro įstatė vienybę Bažnyčios“. 6)

Šv. Hieronimas (340-420) teip rašo pas Popiežių Damazą: „Kadagi aš nieko sakti nenoriu, kaip tiktai Kristų, pamėgau Jusų šventybes, t. y. sosto šv. Petra, draugystę; nes aš žinau, kad ant tos uolos pastatyta Bažnyčia; kas už šito namo valgo Avinėlį, tas yra bedievis. Kas nesiranda arkoje Nojaus, tas pražus..... Kas su tavim nerenka, išsklaisto..... Kas yra surištas su sostu Petro, tas yra manas..... Prašau Jusų šventybes suteikti man žinę, su kuo aš Syrijoj turizū bažnytinį draugystę užlaikyti“. 7)

Paklausykim, ką sako šv. Ambrozejus, Medijolano vyskupas († 397): „Kur Petras, ten Bažnyčia; tenai nėra mirties, tiktai amžinas gyvenimas. Delto Išganytojas pasake: Ir vartai peklos jos nepergalės — Ir: Tau duosiu raktus dangaus karalystės“. 8)

Apie tą patį laiką vienas pagoniškas raštinnikas, Ammianus Marcellinus Popiežių Liberin vadina „viršininku krikščioniškos religijos, o dar pirmiaus cesorius Aurelianus (270-275), iš priestasties pasipriešinimo prašalinto Pauliaus iš Samozatos sako: „Tas bus vyskupu iš Antiochijos, kuris pripažįs vyskupus Italijos, o ypač viršinbę rymiško Vyskupo“. 10)

(Toliaus bus.)

1) Maximus, op. theol. II, 72.

2) Fulgent, pe fide ad Petr. c. 10.

3) Inter app. Leon. I, p. 642.

4) Cyrill. Alex. ep. s. S. Caselst.

5) Anzariak, Eccl. Armenae traditio de Rom Paulificis primatu.

6) S. Avg. ep. 105, 16 etc.

7) S. Hieronim. ep. 15.

8) Ambroz. in Ps. 40, 30.

9) Ammianus Mreel. aEos gest. XV, 7.

10) Codex Just. I Tit. l. c. 7, 8.

1) Mansi, t. IV, p. 1119.

2) Theod. Stud. ep. II, 63.

Žinios iš pasviečio.

Maskolija.

Maisztai nelaimingoj Maskolijoj nesilauja. Mieste Rostove ant upės Dono, kariūna su gyventojais, toms dienoms, turėjo kruviną susirėmimą. Maisztus tarpe žmonių platina koki tai nepažinstami žmonės (tur but nihilistai), kurie savę persistato už agentus, siustus paties caro. Tie kalbina žmones prie maisztų dėl išnaikinimo dirbtuvėse visokių maszinų, pasakodami, juog iš priežasties paskutinių tarpe žmonių pasklydo toksai vargas ir badas. Keliose vietose gyventojai paklausę jų prisnekėjimų, sunaikino keles dirbtuves.

Tarpu žmonių eina paskalos, juog caras žada suszaukt po keles ypatas iš visų krasztų savo vieszpatystės, idant pagal jų rodą Maskolijoj įvesti nekurias reformas, palengvinimus ir pagerinimus gyventojams.

Reik labai abejoti. Norints caras ir isztikro iszreiksztų savo nuomonę ant panasių dalykų, butų jam labai sunku, nes visa sistema valdzios susideda iš vienų plėšikių, kurie tam labai priesizintūsi.

Vokietija.

Lenkai Prusuose neiszpasakytai pradeda nirsztiti ant vokiecių, o tai vis užtad, kad vokieciai neleidžia lenkams iszkalose mokyti vaikus religijos lenkiszka, o tik mokina vokiszka; kad isz auksztesnių iszkalų užrubežės lenkų vaikus visiszka iszgainiojo; užtad vėl, kad Poznaniuje vokieciai isz lenkų rankų žemes veržti veržia. . . . Lenkai vieszai rodo vokiecziams savo nekankurumą. Malorius, lenkas Kossak, pas kurį pats ciesorius mėgdavo atsilankyti, apreiszke, juog jis ant visados iszsvaizuos isz Berlino, delto, kad vokieciai abelnai neapkenzcia lenkų. Szia vasarą Poznaniuje bus „manievrai“ Prusų karalystės kareivių. Ant „manievru“ busės ir ciesorius. Lenkų magnatai vienok sutarė, kad ant jokių iszkilmių priėmime ciesoriaus neims jokio dalyvumo.

Belgija.

Liga Belgijos karalienės Marijos pasididino ir jau visi tikisi, juog neiszlaikys ilgai tos ligos. Kaip augszciaiu praneszėme, juog ji yra dukte mirusio arcikunigaicszcio Austrijos Juozapo ir

Virtenbergskos kunigaicszcziutės Marijos Dorotėos. Gimus 23 dieną rugpjucio 1836 metuose. Turėdama 17 metų, apsidėvė su to laiko Belgijos ipeidiniu Leopoldu. Jos sesuo Elzbieta buvo motina dabartinės Iszpanijos karalienės Kristynos. Serganti karaliene Marija Henryka yra ponė didzių dorybių, kuri savo laikuose buvo apdovanoata „dovana dorybės“, t. y. paaukavimu per Popiezių auksinės rozės.

Isz visur.

Peterburgas. Caras labai meilei priėmė isz New-Yorko keliauninką Paul du Chaillu, kurs žada 5 metus keliauti po visą Maskoliją. Prizadėjo jį laikyti savo globoj.

Berlinas, 7 Liepos. Ciesorius Vilhelmas sziaiden iszkeliavo į Norvegiją.

Manila. Pilipinieciai, kurie laike karės su Amerika likosi paimti į nelaisvę, tapo jau paleisti, tarpe kurių atsiranda ir garsus vadas Aguinaldo.

Amsterdamas. Du elektrikiniai trukiai susimisze ir karai isz kelio iszvirto į pakalnę. 10 ypatų ant vietos likosi užmuzstų, o 33 suzeistos.

Rimas, 7 Liepos. Isz priežasties suktuvių 24 metų popiežystės Szv. Tevo Leono XIII, 6 dieną Liepos Vatikane atsibuvo gražus apvaikszciojimas. Visas popiezius dvaras ir tukzanciazai sąnarių katalikiszų draugyszčių m. Romos 6 val. vakare susirinko ant dvaro Belvedere, Vatikane, dėl atidavimo prigulincios garbės Bažnyczios galvai. Po palaiminimų likosi iszleista daug balandžių su žinia į visas szalis Italijos. Szventas Tevas, pagal liudyjimų gyditojų, szimėta daug sveikensnis, negu pernai.

Londonas. Gyditojai apreiszke, juog karalius Edvardas likosi iszgelbėtas nuo pavojaus.

Konstantinopolius. M. Saloniki buvo žemes drebėjimai su vulkaniszku iszszverzimu. Daugiau kaip 20 namų likosi sunaikintų ir keliolika prieplaukoj laivų nuskandintų.

Viednius, Prancuzija Turkijai rengiasi persiusti „ultimatum“, jeigu paskutine nepermaldaus, arba ne užmokės už brutaliszką turkiszkių policijantų apsiėjimą m. Smirne, kurie ant prancuziszko garlaivio arezštavojo nekoki iszdaviką.

Manila. Mieste ir provincijose iki sziam laikui apsirgo kolera 10,332. o pasimirė 7,713 ypatų.

Londonas. Ministras kolonijų Chamberlain, vaziuodams karietoj galva daužė į karietos stiklinį langą. Keli stiklai buvo sulindę į galvą. Gyditojai stiklus iszėmė ir opas apziurėję, apreiszke, juog pavojingai susizeide.

New-York. Ant garlaivio „Atraktor“, stovincio ant inkaro prie m. Jersey City, pasidarė nepakajingumas isz priezasties prapuolusiu nuo laivo varpo, ant kurio buvo paraszas: „Prince of Wales, 1740“ ir kuris pereitame szimtmetyje likosi atrastas ant dugno oceano arti salos Jamaikos, sykiu su monėtom to paties amziaus, vertės 10,000 dol.

Vladivostokas. Mandzurijoj kolera baisiausiai platinas. Mieste Inkau 396 apsirgo, o 334 ypatos pasimirė.

Londonas. Miestą konopuikiausiai puozia, ant sutikimo parkeliuajancio isz Aprikos, po užbaigimui karės, lordo Kitchener'o.

Madridas. Greitas trukis eidams isz Madrido, arti Portugalijos miesto Guarda, iszszoko isz rėlių. 6 ypatos ant vietos užmuzstos, o 27 mirtinai suzeistos.

Rimas. Kardinolas Rampolla perdavė szv. Tėvui atsakymą kardinolų komiteto, ant paskutines notos gubernatoriaus Tafto, kurioje Taftas nori, idant visi iki vienam zokaninkai apleistų Pilipinus. Kardinolas Rampolla perskaitęs atsakymą juokoms iszsztarė: Perauksztinam amerikieczius žinomuose jų szposuose „hustling“. Atsakimas tuojaus likosi perverstas ant prancuziszko ir atspausdintas.

Pretorija. Pietinė Aprika iszlaimejo pas anglus užlaikyti cielą garnizoną reguliariszkos kariūnos, skaitiluje 50,000 kareivių.

Madridas. Iszpanijos provincijose,

negirdėti iki sziam laikui ledai augalams daug blėdies padarė. Chantadoj ledai gulejo ant vieno metro storio.

Washington. Laivinis departamentas žada mieste San Francisco padirbti beveilinę telegrafų staciją.

Isz Amerikos.

Ir Metarių vardas suinėtas kongrese.

P. Palmer, kongresmanas isz Wilkes-Barre 1-ma dieną Liepos ant pastutinio kongreso sesijos padavė įnėšimą, kad reikia paskirti 50.000 dol. pastatymo paminklo baronui Steuben, vokiečiui ir Kazimierui Pulaskiui, lenkui. Abudu tie vyrai prieš 126 metus kariavo už Amerikos liuosybę, sykiu su Kosciuszka. Kongresas pripažino tą įnėšimą. Paminklai bus pastatyti Washingtono mieste.

Tarp kitko p. Palmer teip kalbėjo: „Jo, Pulaskio, tėvynė tapo padalyta ir lenkų žemė iszbraukta isz pasaulės mapų. Tai buvo piktadėjis negirdėta istorijoje“, bet lenkai ir lietuviai iki sziol dar gyvenuoja ir milijonai isz jų ateina į Suvienytas Valstijas, kur jųjų meile dėl liuosybės gali but užganedinta. Jie atėjo sziczia apsigyventi ir gelbsti mums tvirti szią didę Respubliką. Jie czion perka žemes, statosi namus, leidžia savo vaikus į iszkalas, organizuoja draugystes, statosi bažnyczias ir visame kame taikosi prie mūsų civilizacijos. Jų vaikams sekasi mokslas ir jie turės garsų pasivedimą tolesniame gyvenime. Lenkai ir lietuviai abelnai yra garsiais ir isztikimais ukėtais Suvienytų Valstijų“.

Teip kalbėjo p. Palmer kongrese. Inesizimas tapo priimtas beveik vienbalsiai.

Bildis Razbalykas.

Seattle, Wash. Razbainykas Harry Tracy, kurs pabėgo isz kalinio, dar nesugautas. Jis mieste Salem, Oregon, buvo apsudytas ant pakorimo, bet 9 dieną Birzelio iszrsluplo ir pabėgo. Kas jį pagaus gyvą arba nužudys — paskirta dovana 5000 dol.

Bėgdams isz kalinio Tracy užmusze tris sargius ir kelis suzeidė. Pabėgo su nekurium draugu Merrill.

Nuo 9 dienos Birzelio iki 5 Liepos jisai jau nužudė 8 ypatas, suzeidė 6, bėgdams pavogė arti 15 arklų. Vaziuo-

janti žmones, kad jį susitikdavo ant kelio, pagali jį prisakymus, jį turėjo vežti kur tik paliepdavo, nes kitaip vežimą visai prisisavindavo.

Lengva jam ten slapstyti, kadangi ta szalis labai kalnuota su daugybe girių ir balų su yvairiom upelėm. Bėga ar sausžemių ar vandenais, kaip jam gerai papuola.

Arti miesto Olympia užsovė szerifą ir daug kitų žmonių smertinai suzeidė, kurie jį norėjo sugauti. Neszdamašis pakeičiui, ant kranto jurių užtkio mažą stubebę, kurioje buvo 6 ypatos, tarnaujancijos ant garlaivėlio. Atrades visus suriszo, o pats iszivėres pietus pavalęs, sėdo ant laivo ir nuvažiuo.

Gubernatorius paskui jį iszsiuntė kariuoną, bet ir tas iki sziam laikui be pasekmės.

Stoka darbininkų.

Netrukus ateis laikas pjūtės ir fermeriai visose szalyse pradeda aimanuoti, juog isz niekur negali gauti darbininkų. Daugiausiai stokuoja darbininkų szteituose Wisconsin ir Minnaso. Fermeriai žada nuo 26 iki 28 dol. ant mesnio mokėti, sykiu su užlaikymu, ir teip dar negauna.

„Jonas Kriksztijojs“ papuošė į kalinį.

Chicagoj ant kampo State ir Adams gatvių nekoksai įegamastis kalbėjo pamokslą, bet teip jau szirdingai, kad susirinko daug klausytojų. O kad policija susirinkusiųjų prasžė iszsiskirstyti, pamokslinaikas pradėjo policijantas už tai niekinti ir plusti, kad nabagą įegamastį reikėjo uždaryti ant Harrison stacijos.

28 dieną Birzelio pamokslinikas stojo prieš sudžią ilgam frake su sena cilindra ir dar su kvietka, prisegta prie frako. Užklaustas per sudžią, atsakė, teip vadinās „Jonas Kriksztijojs“, turintis 60 metų. Po iszklausimui liudytojų, tasai prisikeles isz numirusių pranaszas apreiszkė, juog noris gyventi kur vienas, užsidaręs nuo pasaulės.

— Gerai, tarė sudžia — paskiriu tau 55 dolierius.

— Acziu už malonę — atsakė pranaszas — man pinigų nereikia. Pasikele ir nocėjo apleisti salę.

Nesuprato jis žodžių sudžios ir negalėjo suprast, ką nuo jo reikalavo policijantas Evans, kuris neziurint ant „szventenybės“ gatviszko pamokslininko, paėmė gražiai už rankos ir nu-

vedė į kambarį, kame galės ilgiau pagyventi, kaip patsai reikalavo.

Drutai apsigavo.

Motėrė John'o Ormsby, Chicagoj, neperseniai susilaukė keturių vaikučių, teip kad jų gyvenime laike 12 metų turėjo jau 14 vaikų. Vyras persigandęs tokia daugybe savo szeiminos, nieko nesakęs motėrei, iszruko, kur pipirai auga. Moteriszkė su pagelba gerų žmonių gavo su vyru persikytimą, o valdytojas „Dime Museum“ paėmė ją pas savę ir tame museum'e ir sziądien savę ir tuos keturis vaikus žmonėms rodo. Moteriszke ant nedėlios gauna arti 500 dol. uzdarbio.

Dasigirdęs John'as, jos vyras, atėjo į museumą ir norėjo prisipažinti savo motėrei, juog jis esąs jos vyras, bet į museum juo neleido, kolaik nenusipirko bilieto už 10 centų.

Dabar John'as geriaosi savo motėrei, prasžė atleidimo, bet motėrė pakreipus galvą, parodė su pirštu ant 14kos mažų vaikų ir tarė: „Ne, ne, mano pone! Asz to gero daug turiu, daug! John's sunkiai atsidusęs pasitraukė, nieko nepelnijęs.

Vietines Zinios.

12 dieną Liepos, Subatoj, atsbuvo piknikas draugystės szv. Kazimieriaus. Parkas kiekvienam galejo patikti, kuris tik jame atsilankė. Žmonių apszčiai delto prisirinko, bet daugiausiai tokių ypatų, kurios myli naktimis po pakampės zurzėti. Prisejo matyti net ir tokių lietuvininkų ir lietuvaiczių, kurie nuo kelių metų iszkrypo isz savo tautos. Ant keliamojo pikniko szventą dieną vargiai toki atsilanko, kadangi lietuviai gali į juos geriau įsitemyti dėl nuveikimo kokio nors juoko. Velus vakaras tokiems labai patinka, lyg katinui peiliuke, nes ne kiekvienas akis gali jiems ką nors žiurėdama pranaszauti.

Tarp kitko ant minėto pikniko daugumas atkreipė savo atydą ant choro lietuviszkos parapijos ir ant S. Daukanto teatraliszkos giedorių draugystės. Paskutinė draugystė nuo seno per visuomenę likosi iszgirta už puikias ir rimtas melodijas, nes po vadovyste p. Eremino kiekvienas tikėjosi iszgirsti nesužėptas, lietuviszkas daineles. Parapijinis gti choras po vadovyste p. Rakaucko, du-

doriaus, visai buvo pamirštas, rodos kad jo jau ir nebuvo. O kad pamirštas — tai turėjo būti niekam nederas.

Sztai tarpu daugybės jaunenės muzikė užtraukė marszą — eina S. Daukanto teatralizška giedorių draugystė, susidedanti iš chielos armijos jaunų vyrų ir merginų. Visi su nekantrybe laukia išgirsti jų dainas. Bet sztai ir bažnytinis choras, susidedantis iš kelių ypatų. Paskutiniam gėda ir pasirodyti priešai tokią gaują priešų, vienok stengesi sziek-tiek nepasiduoti. Pirmiausiai pradėjo teatralizška draugystė. Visi stebesi... Ir kodel? Negali išgirsti dabar to, ką girdejo nuo žmonių liežuvių. Visas jų balsas, išlekęs iš burnų, rodos susisuka į kamuolį, krinta po jų paczių kojoms ir prapuola! Ne viens pamislyjo, jeigu p. Ereminas nieko dabar neįsždaro, tai daug ramiau būtų, kad bažnytinis choras nė nepradėtų, nes tik savę ant juoko išsžtatytų. Po užbaigimui poros dainų — bažnytinis choras sujudo. Visi laukia. Pradėjo: „Vai, Lietuva, sudiev' tau, tėviszkele!“ A, a, broliuk! ant visos salės užvieszpatavo tykuma, kad nieks nė neatsikodėjo, kad tuom tarpu laike dainavimo draugystės kiekviens apie savo reikalus kalbėjosi. Prie pabaigos visa salė rankų plojimuoze paskendo, prieš tą-gi p. Ereminui gal apie 4 desetkai rankų suplojo.

Ir iztirkto reikėjo tik gerai prisiveizėti į tuos abiejų szalių dainorius! Man rodos, kuris ten buvo ir matė — ne duos sumeluoti.

Bažnytinis choras laike dainavimo isrodė tikrai lietuviszkas, susidedantis iš mūsų gražių mergaiczių, kurios tėvynės darželiuose rutes laugina. Kiekvienas dainoj isžtartas žodis kožnam smego į szirdį, o malonus balsai per keles dienas ausyze skambėjo, primindami Lietuvos grozybę.

Visur kur nepasisukau, girdejau didžią dėką bažnytiniam chorui, tuom tarpu apie teatralizšką draugystę nieko neuzsiminė. Lai gyvuoja choras!

Su laiku, galima tikėtis, juog jis pasididins, tuomet visuomenė turės kuom pasidžiaugt, karmo laike dievmaldystės, teipo ir ant visokių pasilinksminimų. P.

Moteryste vaiku.

Londonė atsiranda 380 ypatų, kurios jau buna apsivedę, neturėdamos 20

metų amžiaus. Kaip kada atsitinka, mergaites isztekta už vyro turėdamos 12 metų. Paskutiniuose laikuose Londonė iszširta, juog gyvena 10 moterių, kurios baigia vos 15 metų, 23 moterių ir naszlių po 16 metų, o 6672 po 20 metų. Žingeidus dalykas tas, kad kur yra kokios nelaimės, arba vargas tarpu gyven-tojų, ten daugiausiai tokių vaikuszkų moterysczių atsiranda. Moterė nemoka nė siuti, nė virti, kasdieninio naminio darbo nepažinstą, ir tam maži dyvai, kadangi iszaugus purvinuose namuose, ir apart kelių valandų, praleistų mokslainės, visą laiką gaiszina po gatves, kaip dienomis, teip ir vakarais, o pasitaiko ir naktimis. Kartais tokios mergaites su lygių metų vaikinais eina kur į karčiziamą ir sznapsuoja. Tokios moterystės daugiausiai pasibaigia parsiskyrimais, smerczia arba kaliniu. Gydytojai nuo panaszų moterysczių labai gina, nes ateinancios kartos pavirs į niekus.

Feodalizmas iš naujo.

(Pabaiga.)

Tiesa, kartais mums nepatinka kokie įstatymai, nepatinka pasielgimai vyriausybzės (esanczios po valdzia turtingų žmonių), — tada rugojame, gręsiame reformonus, reikalaujame, kad pav. geležinkeliai ir telegrafai pereitų į rankas valdzios, užsiraszome laikraszczius, kurie kritikuoja trustus, ir priimame su didele iszkilme reformatorius, kurie kartais padaro triukszmą apgynime reikalų prastų žmonių. Bet viskas tas baigiasi tik žodžiais: parėkiame, pagražiname ir — grįžtame prie kasdieninių savo reikalų.

Taigi naujas feodalizmas yra įstabus tuo, kad viduramziuose žmonės prigulėjo nuo savo ponų ypatiszškai, dabar pradeda prigulėti klišaiszškai. Yra dar daugiau skirtumų tarp senoviszko ir dabartinio feodalizmo. Viduramziuose baronai buvo beveik absoliutiszkais valdonais turtų ir gyvasties savo pavaldinių, dabar toks prigulimungamas yra labai suminksztintas. Ghent vadina artinančią feodalizmą geradėjingū. Mat pajautimai doriszkų principų leidžia savos szaknis į žmonių szirdis kaskart placziau; kaskart daugiau randasi žmonių, ką sako, juog dideli turtai duodasi lobininkams ne į savastį, bet į globą (A.

Carnegie ir kiti). Delto tai matome, kad lobininkai duoda kaskart daugiau milijonų viesziems reikalams: — vie-nuose tik 1901 m. sumetė knygynams, mokslainėms, ligonbucziams ir t. t. (milžiniszką sumą 107 milijonų dolerių! Ar tai ne ženklas, kad lobininkai pradeda jausti, juog jų priderystė yra daryti gerą draugijai? Reikia tikėtis, kad dvasia tos priderystės pas turtingus žmones nenupuls, bet dar augs ir ant tolesnio laiko.

Isz antros pusės naują feodalizmą supanczius demokracija, kuri neisžnyks prie naujos tvarkos. Feodalizski ponai, iszmokinti amžių, kad kantrybė žmonių tęsiasi tiktai iki nekuriama laipsniui, velys kentėti jau žinomą pikta, nes kaip eiti prie pikto, kurio nežino. Galės dar gal iszšipildyti noras Bentham'o, t. y. kad lobininkai, pasiimdami sau geriausius vaizius pramonės, stengsis suteikti „didžiausią laimę didžiausiam skaitliui“, nes, jeigu jų pavaldiniai bus užgančdinti, tad aiszku, kad ir darbavių gyvenimas bus romesnis.

Dar daugiau skirtumų. Senovės feodalizmas rėmėsi ant žemės: kas daugiau turėjo žemės, tas buvo didesnis ponas. Naujas rėmėsi ant pramonės. Ne dvaruose ir pilyse gules galybė naujų baronų, bet miestuose, kur bus jų krautuvės, dirbtuvės, biurai ir t. t. Senovės pavaidinis buvo priisžtas prie žemės, dabar bus priisžti prie darbo. Gautas darbas bus darbininko drutima, isz kurios nedrįs lengvai iszeiti; retai kas mes prastesnį darbą, kad gauti geresnį, bet kiekvienas stengsis, kad mokestys už darbą būtų pakeltos: protestus, reikalaus ir galutiniai straikuos, nors ne teip lengvai, kaip dabar, nes nenusiseikimas daugelio straiukų iszmokis ji iszminties ir atsargumo.

Senovėje buvo tris žemesnės klasios: arendoriai, czinszininkai ir baudžiaininkai.*) Pirmu du turime, trezcius turėsime neuzilgo. Bet prie naujos tvarkos bus daugiau skirtumų. Sunku dabar pasakyti, koks klišainis padalinimas atsiras naujoje draugijoje, bet galima spėti, kad bus szitoks:

1. Baronai, savininkai didelių turtų.
2. Dvariszkiai, t. y. inteligencija, tarnaujanti reikalams baronų.
3. Tarnai gryno ir pritaikomo mokslo, artistai ir daktarai. Nauji auto-

*) Originale: sub-tenants, cotters and villeins.

kratai rupijis netik apie daila, bet ir mokslus, ypacz tuos, kurie nemaiszys galvą didesnės dalies žmonių. Edisonai ir Marconiai bus laikomi ypatingoje globoje. Bus laikomi garbėje ir liuositybėje teippat daktarai.

4. Prižiūrotėjai (manazeriai) didelių pramonių, kurie ims dideles algas.

5. Superintendentai, ekonomai ir tt., kurie lygziol buvo renkami isz prasilavinusių darbininkų, bet kurie, praplus visokioms mokslainėms, bus imami isz tarpo kitų luomų.

6. Baudžiauninkai (villeins) miestuose, maždaug regulariszcai nusamdomi, ką dirba geresnius darbus, ir yra apginami organizacijų.

7. Mjestų baudžiauninkai, kurie ne yra meisteriais ir neturi organizacijos: prasti darbininkai, namų tarnai ir tt.

8. Baudžiauninkai ant farmų, kasyklose, giriose.

9. Sodiečiai (maži fermeriai), smulkūs pirkliai ir fabrikantai.

10. Arendoriai.

11. Czinszininkai, gyvenantieji uzkampiuose, toli nuo žmonių.

12. Valkatos, nenorintieji dirbt ir tie, ką darbo dėl kokių nors priezasczių negauna.

Tokias tai klisas maždaug turės nauja draugija. Nesakome, kad butinai teip bus, kaip padavėme, bet mažus apleidimus, kuriuos padarėme, lengvai yra užpildyti. Pav. neiszskaitėme mažesnių akcionierių, bet jie patys per save pažasti isznyks ir neuės į eiles pavaldinių. Dvariszkaiai — tai redaktorai didelių laikraszczių, profesoriai universitetų, sudžios, advokatai, politikieriai ir tt. — tie visi, kurie taikijis prie norų baronų; ims jie gerą algą, kol tarnaus savo duondaviams istikimiai; neuės į žemesnes klisas, jeigu pradės skelbti ką „pavojingą“.

Kitos klisas prie naujos tvarkos jausis geresniai padėjime, nekaip praityjė, nors vis ne tokia, kokiamė buti norėtų. Susiejus kapitolui į rankas trustų, daugelis nereikalingų fabrikelių taps panaikintų ir daugelis darbininkų atsiras be darbo. Isz to kils neuzganėdinimas ir net sumiszimai, prie kokurstys agitatoriai. Bet sumiszimai tešis neigai, nes isz vienos pusės ekonomistai, redaktorai, kalbėtojai ir tt. iszaiszkis žmonėms, kad kitaip buti negali, o darbdaviai parupjis bent didesnei pusei darbininkų sziojkį tokį užsiėmimą — ir

neuzganėdinimas praeis.

Fabrikinė pramonė pasiliks tokia pati, kaip dabar, tiktai fabrikai bus didesni, produkcija didesnė, o kasztai iszdirbimo mažesni. Užmokėsniai už darbą pasiliks maždaug tie patys per nekurį laiką; darbininkai, neziurint ant unijų, nedaug įstengs igyti pagerinimui savo buvio; straiškų ir boikotų magnatai nesibijos, nes visa pramonė bus maždaug vienose rankose. Darbdaviai galės bijotis vieno tik balsavimo, bet patyrimas parodė, kad balsus prie rinkimų nesunku padalinti ir tokiu budu isztrenkti isz rankų žemesnių klisų galingiausių ginklą, kokių jos gali kovoti prieš kapitalistus. Szep pramonėse užvieszpataus ekonomija ir racjonaliszka produkcija; niekas neiszdirbinės nereikalingų arba nepageidaujamų daiktų; iszdirbimai eis, kaip laikrodyje. Jau nosios kartos imsis už savo tėvų amato; nebus jau tokios liuositybės apsirinkime sau profesijos, kaip dabar. Smulkūs žemdirbiai, fabrikantai ir pirkliai bus kaskart susiaurinami savo veikmėje, o galybė superintendentų ir prižiūrotėjų dirbtuvėse darysis didesnė ir didesnė. Sunkiausias padėjimas bus sudžių ir politikierių, kuriems prisiės buti gerai ir valdancioms ir valdomoms klisoms. Žinoma, neapsieis be armijos ir milicijos, nes kas malszjs maizstus, jei jie kiltų? Kareiviai, kuriais taps isz didesnės dalies klerkos, po vadyvyste oficerių, kuriais bus piningoczių vaikai, bus paklusnesni valiai lobininkų, nekaip dabar.

Apskritai imant, busima draugija, su mažomis atmainomis, iszrodys teip, kaip dabar; tiktai bus daugiau romybės ir mažiau neuzganėdinimo, — žmonės bus laimingesni.

Teip pranaszauja W. J. Ghent. Tiesa, sunku užginti, kad teip, kaip raszo p. Ghent, buti negali, nes paskutinių laikų atsitikimai tarsi su pirsztu rodo, kad grįztaime prie feodalizmo, kad pininguocziiai tampa vis galingesniais ir galingesniais valdytojais vieszpatszczių, o kiti žmonės pradeda visame kame nuo pininguoczių priguleti. Bet aizku teippat yra, kad naujas feodalizmas ilgai pastovėti negales, kad naujos formos gyvenimo nesuvaržys žmonių dvasios, kad retezai, kad ir stipriausi, varžantietieji žmonių liuositybė, truks kada norints ir tadą — tadą ar žmonės nebu

liudytojais atsitikimų, kuriuos Prancuzija matė pabaigoje XVIII szimtmezo? O kad krūvina rėvolucija pasibaigs, kokia nauja tvarka ateis?...

Tolimi dar yra tie laikai, kad butų galima apie ją spęsti. S.

Juokai.

Vasarintis juokas.

— Gėdinkis, mano pacziuli! Vasara tokia grazi, rodos tik juokias, o tu nosj nuleides į žemę.

— Mano brangi! Neturiu isz ko labai džiaugtis, nes ta vasara, kaipo ir visos juokias, žiurėdamos į mano kėszenių.

Temikit Lietuviai

“Zvaigzdes” Spaustuvejė galima gauti naujai atspaudintų maldaknygiu „Maldų Vainikėlis“. Prastresniuose, ir geresniuose apdaruose, pradėdant nuo 25 centų.

Teipogi iszėjo isz po spaudos naujos knygos:

Aventino neregė — labai puiki istorija isz pirmųjų amžių krikscziųstysės, su paveiklesis, preke 20 centų.

Pirmutinis balius — komedija viename akte (del teatro) labai puiki ir juokinga, preke 10 centų.

SERGANTIEMS

Gvarantuojame pilna iszgydymą.

Pasekmingiausiai gydymą visokiems pauleptams ir paviršiniam ligoms. Isz paviršiniam kšimėms, plauzicim, inkstams, gilvoms, galvos skaudėjimams, sigipna atmirimui, druskaška ausims, lytisckis silpnybėms, silpnybėms, ausims, veidui, lūkszėms, nosi, mėsai, kraujavimui ir tt. norva ligas, po dūgna, reumatizma dusimams, paralyziui ir tt. Pracsialiu gema, gydymą gimdos ligas, visokiems ausims etc. Norvisckas ligas gydymą su papulcia, psoriasis, ekzema, psoriasis.

Lytisckas dalis ligas iszgydymą per keletą dienu, kraujavimų, odos ligas, sermos begima, žaizdas, gerklę ir burną, nosį, akys ir ausis, netekimai vyriškumo, lytinis susilpnėjimas ir tt. gydymą kšosekmingiausiai ir gvarantuojame pilna iszgydymą. *Chro-niszkos ligos yra mano specializacija.* Gyvodintiesi svietioje. Nuo dugnos iszgeratimavimas ligonio ir jo iszgydymas — tai yra mano priderzys.

DR. LANDES
Septitolis specialistas.

134 E. 24-ia ul., kampas Lexington ave., NEW YORK.

Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vakar. Nedehtoms nuo 8 ryto iki 4 po pietu.

Negalinti asabizkai atitankyti, gali parasyti laizka; butinai reikalaujame paczioto lizkijimo.

Sveiku visokios kalbos, Turis pacziuka Lehmann, Bellerose, Post Graduate, Culver Hospital. Direktorius Medicinalis Instituto.

THE LITHUANIAN WEEKLY
„ZVAIGZDE“ -- The STAR.

The only Lithuanian publication in New York, New Jersey & New England States, valuable advertising medium, excites translations and job printing in English, Lithuanian and all Slavish languages.

PUBLISHED EVERY THURSDAY

— AT —
223 Rosbling str., Brooklyn, N. Y.

A. BALTIEJUS, Manager

All Communications must be addressed.

„ZVAIGZDE“

P. O. Box 17, Station W. Brooklyn, N. Y.

RATES OF ADVERTISING ON APPLICATION.

Sanvaitinis laikraštis

„ZVAIGZDE“

Išleista kas CZETVERGAS.

Kasduoju ant metu \$2.00, In umare \$2.50.

Anicetas Butiejus, Dažlurtojas

Korespondencijas ir laiszkus su pinigais adresuokiti:

„ZVAIGZDE“.

Station W. P. O. Box. 17. Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE 480 WILLIAMSBURG.

Korespondencijos.

Worcester, Mass., 29. d. Birželio.

Lietuviszkoj szv. Kazimieriaus Bažnyčioj likosi apkrizsztyta ant katalikės protestonka szvedziuke. Priezastis jos priėmimo katalikiszka tikėjimā — meile prie kataliko vaikino. Jaunikaitis įsimylejēs į augszcziau minėtinā mergaitę ir, norėdams su ja apsvesti, prikalbino anā prie savo tikėjimo, apkrizsztino ir 4 dienā szio mėnesio priėmė moterystės stonā toj pat Bažnyčioj’.

Te laimin Dievas juos abudu.

J. Vieraitis.

Nautikoc’e, Pa. Czianykszcziam miestelyj pirmā dienā Liepos m. atsibuvo prakalbos. Prakalbas suszaukė vietinė szv. Antano draugystelė. Lietuvijų suvėjo pusėtinai izz paties Nautikoc’o ir izz apielinkijų: izz Hanover’io, Aldono ir Wanamic’s. Kalbėjo kun. Zilinskas ir keli izz vietinijų Lietuvijų. Prakalbos labai graiziai atsiliko ir Lietuviai, regimai, buvo labai užganėdinti. Nautikoc’e tas buvo da pirmas Lietuvijų susirinkimas.

Izz Lietuvos.

Vilnius. Telegramai 5 dienos szio mėnesio danesza, kad Vilniaus urėdo

daktaras, pravarde Michailow, likosi labai sumusztas izz savo nedorybė. Vilniuje paskutiniam laike buvo dideli darbinijų sumisimai. Maskolijų valdzia tuos darbinijų reikalavimus apmalszino „knutais“. Muszė žmonės nagaikomis. Michailovas prie tų ekzekucijų buvo urėdiszku daktaru. Skaitė plėgas, arba czilupinėjo pulsā ir sprende, ar nelaimingas žmogelis gali da daugiaus knutų dalaikyti, ar ne. Už tokias nedorybes ir tokius žmonių kankinimus labjusia buvo kaltas gubernatorius von Vahl. Už ką gavo kulka į nugarā. Vienas žydelis jį perszovė, bet ne mirtinai; izszilaižė. Kur kas geriaus žmonės pakorojo už nozinumą daktarā Michailovo. Vienā nakt atėjo jį szaukt pas ligonj. Daktaras nuėjo. Žmonės tokiu būdu nusiviliojo jį į krasztā, Vilniaus miesto, į vienā tuscziā namā. Ten jį suėmė, suriszo ir paguldė pradėjo plakt nagaikomis, teip lygiai, kaip valdzia muszė žmonės. Vienas izz muzszancijų nudavė net patį daktarā Michailovā, skaitė plėgas ir po kiekvieno deszimto kirczio czilupinėjo pulsā. Ikirte 50 nagaikų, pusgyvį nuvezė ir pametė ties jo namų durimis.

Gubernatorius von Vahl dabar negauna į jo vietā daktaro, visi atsisako, ba bijo.

Karvojaus laiszakai.

Trisdeszimt - ketvirtas laiszkas.

„Zinyczios“ Nr. 4—5 ponas Jurgis barasi ant perspaudintojų senų rasztų. Žinoma, daugiausiai pipirų tenka Amerikos izszleistuvėms. Ir Daukantas pagadintas, ir Pabrėža sukraipytas ir Tatarė „pataisytas“ ir Valanczius... Gana jau. Apie Valanczių galima pasakyti, kad amerikecziai (szneku czia ne apie „Vienybės“ izszleistuvę, bet apie Jubilejinj Komitetā) jo veikalus spaudzina teip, kaip buvo paraszty. Bet turime prisipažinti, kad apskritai mēs, lietuviai, su savo senais rasztininkais apsieidavome lygsziol teip, kaip pamotė apsieina su savo posuniais. Galima pasakyti, kad jeigu Daukantas ir kiti prisikeltų izz numirusių ir pamatytų savo „pataisytus“ rasztus, tad be abejo ponai „pataisytojai“ pasijustų trumpame laike be keletos dantų savo burnoje. Ir izsztiesų, kas davė mums tiesą ne-

tik taisyti, bet stacziai perkraipinėti žodžius musų senų rasztininkų?

Tokių dalykų, kokie pasidarė pas mus, nematome niekur ant svieto. Vokieciziai izszleidžia kronikas Dusburgo ir kitų kronikerių su visomis jų kalbiczkomis klaidomis, lenkai savo izszleidimuose senovės rasztininkų taikosi prie raszybos Dlugoszo, Wujeko, Mickiewicziaus ir tt., anglai nė nesikėsina „taisyti“ savo Szekspiro, „tikti mēs, nežinia delko, nusprendėme, kad Valanczius, Daukantas ir kiti rasztininkai turėjo raszyti teip, kaip raszo dabar didesnė dalis lietuviszkų laikraszczijų.

Nusprendėme — bet paklydome.

Tame pacziame numeryje „Zinyczios“ ponas M. nurodo taisykles, kurių privalo laikyti visi izszleistojai senovės rasztų. Visus „pataisytojus“ siuncziu prie to raszo, izz savo pusės patėmydamas, kad apsieiti, pav., su Daukantu teip, kaip apsieiname su pirmos kliašos gimnazistu, yra stacziai negražu. Daukantas ir kiti juk turėjo savo raszybā, kuriā galima kritikuoti, bet kurios niekinti neturime tiesos.

Tā patį, ką rasziau apie perspaudinimą senovės rasztų, galima patėmyti apie rinkimus pasakų, dainų, priezodijų ir tt. Ir czia galima pasiklausti, kas duoda tiesā rinkėjui mainyti žmonių žodžius, izszsitarimus, sakinius? Visi etnographai ir folkloristai uzraszo visas pasakas ir tt. teip, kaip jās nuo žmonių girdi, — tuo tarpu pas mus (izszėmus gal tik Juszkā ir Basanaviczijų) darosi adverniszakai. Pav. vienas lietuviszkas rasztininkas, patejēs didelius nuopelnus lietuviystei, mėgsta „taisyti“ žmonių izszsireiskimus: — czia negerai pasakya, tē nera ritmo ir tt. ...

Gerai, nėra ritmo, stilyaus, nėra daugelio kitų gražumų kalbos izszsilavinusio rasztininko, bet užtai yra dvasia, prastų žmonių, — kam-gi reikia žodžius, kuriuose jį izszsireiszka, daryti? Kraipyti žodžius liaudies pasakų, dainų ir tt. po priedangste, kad negerai izszsireiszka, yra vistiek, ką daillinti senovės palikimus archeologiszskame muzeyje. Delto negerai daro tie, ką liaudies poezijā ir tt. uzraszo teip vadinamoje „raszmojoje“ kalboje. Moksliszka vertė turi tik tokios dainos, pasakos, patarlės, mįslys, kurios yra paduotos teip, kaip jās žmonės gieda ir pasakoya, o ne kaip rinkėjui jās pagražinti uzsinorėjo.

Karvojaus.

Susivienijimo L. R. K. reikaluose. Prezidento laiszkas.

Mieli Broliai!

Asz tikiu į Dievą ir gerus žmones. Mano tikėjimo į Sutvertoją nesuterszė niekad nė mažiausias debesėlis. Teisybė, patikdavo manę nepasisekimai, bet su katruo isz Jusų, Broliai, tas neatsitinka, vienok ir tada asz Dievo nekaltinau, bet priezasties mano nepasisekimo įjieszkojau kur kitur. Paprastai atrasdavau, kad mano nepasisekimo priezaste buvo mano neatsargumas, mano neiszstrivojimas. Bet nė tada ant Dievo Apvezidos nerugojau, tik taikiausi su jo augszciausiu noru, kaip pritinka katalikiszkos Baznycijos sunui.

Antras mano uzsitikėjimas, norint jau nė toks tvirtas, bet szirdingas ir be abejojimo, tai yra uzsitikėjimas geriems žmonėms. Pas manę kaip tik geras žmogus, tai jau nė tik jo žodžiams tikiu, bet pavescziau jam visą savo gyvastį. Nors jau nė pirmą ir nė antrą varau kryželį, niekad da nebuvau suvedziotas, norint reikalus turejau su dangeliu.

Teisybė, niekad nepristodavau. blogų žmonių; asz, mat, sakau: kas velnio buvo, tai jam ir teko, ir budamas tokio persitikrinimo vengiau tokių žmonių, ir szdienten nė tik asz to nesigalium, bet kiekvienam velycziau teip daryti.

Kada Nr. 26 „Žvaigždės“ atsiszaukiau į Jus, mano szirdis buvo pilna patitikėjimo, kad Jus manę suprasit ir atjausit mano praszią ir, acziu Dievui, neapsirikau; kasdien gautu laiszkus, kuriuose man, broliai lietuviai, denezate, juog supratote mano žodžius, atjautėte mano uzkvietimą ir jau pradėjote darbą. Ir teip: garbus musų tautietis katalikas p. M. Reklaitis isz Pittsburgo, Pa., raszo, kad jau prikalbino du savo draugu prie musų garbingos organizacijos. Isz tikro tai garbingas darbas. Bostoniecziai mums kelią rodo. P. Mikalauckas ir J. Liutkevicius sutvėrė draugystę szv. Petro ir Povilo isz žmonių intelegentų, nės visi moka gerai raszyti ir skaityti ir visa ta draugystė prisiraszė prie musų organizacijos.

Matot tad, Broliai, kad neapsirikau, Jus į darbą kviesdamas. Tikiuosi, kad ir toliau neapsiriksiu ir, geisdamas visiems viso labo, isz naujo szauksiu: į

darbą, Broliai, į darbą! Dievas mums laimins. Kun. S. Pautienius Prezidentas.

- Naujai prisiraszė prie Susiv. L. R. K. A. szitie sąnariai:
- Prie to kuopos, Philadelphia, Pa. Stanislovas Venczeslauckas. Petras Venczeslauckas.
- Prie Draug. Szv. Petro ir Povilo, S. Boston, Mass. Juozapas Kalinauckas. Antanas Kalinauckas. Pranciszkus Barkauckas. Jonas Obedenkas. Raulinas Rakleviczia. Jonas Jatkojis. Martynas Gudinas. Kazimieras Barkauckas. Mikolas Venis. Antanas Grubis. Jonas Alekna. Petras Varnauckas.
- Persikėlė isz dr. Vytauto prie to kuopos, Philadelphia, Pa. Povilas Mikalauckas. Andriejus Mikalauckas. Pranas Viltrakis. Jonas Viltrakis.

Centr. Sekr. J. Kasulaitis.

Isz Pensylvanijos anglekasyklu.

Kompanijos daro visokius „skymus“, kad tik privilioti daugias darbininkų prie darbo. Pensylvanijos kompanija pakėlusi tiems, kurie sugrižo dirbti, 10 centų ant dolerio. Kitos kompanijos ir tą pat padarysė. Mislina, žmonės pasiukvatys ir pradės skebsuoti.

Darbininkai, tuom tarpu, kaip buvo tvirtais savo reikalavimuose, teip ir yr. Nė mislina grįžti prie darbo. Daugybė, ypacz singelių, iszvažinėjo in virszutinius fabrikus arba ant farmų. O likusieje užsilaiiko ramiai. Jokių didesnių ergelių negirdėti. Apie Wilkes-Barrius ir Scrantono mainieriai daugiausiai per dienas žuvauja upeį Susquehannoj arba ežereliuose, kurių czia yra kalnuose labai daug. Mainieriai apie Shenandoahrij ir Mt. Carmius žuvaut nelabai kur turi, užtad tankiausia sėdi namieje ir loszia kortomis.

Lietuviai, mieli broliai, ar jus negaletumėt szitą brangų laiką sunaudoti ant ko kito? Ar jus negaletumėt truputį szio to prasimokinti? iszmoktumėt skaityt ir raszyt, ba da yra daug tokių, ką nemoka, perskaitytumėt kokią naudingą knygutę, ką tuszcziai kortas bemėtot.

Savininkai kasyklų žada pas gubernatorių praszyti kariuonos, po kurios priedanga galės pradėti darbą. Jeigu tas teisybė butų, tai kiltų pralejimas krauju, kaip kad aną metą.

Kasyklose minksztųjų anglių darbininkai nekuriuose vietose susitarė dirbti per sąvaitę nė daugiau kaip 4 dienas, nes dirbdami pilnas dienas, iszimtų atsakanziai anglio, kas paigintų straikas.

Emigracija i Sibiriu.

Angliskų laikraszcių telegramai isz 6 dienos Julijaus pranesza, kad maskoliszkoi valdzia ketina visokiais budais stabdinti Lenkų ir Lietuvių emigraciją i Amerika. Nori, kad vietoj i Amerika Lietuviai ir Lenkai keliautų i Sibiriu. Delto valdzia palengvinsenti persikraustymą pavieniu vyrų ir seimynų, sumažinsenti kelionės kasztas, arba veszenti visai už dyką. Sibiriuje duosenti dykai žemės ir palengvinsenti isgyventi, skolindama pingus ir t p. Lietuviai vienok ir Lenkai nėra kvailli, jau keletas lenkiszky seimynų, valdzios privileiotų, buvo iszvažiavę i Sibiriu, ir ką? badu dvėsta, arsziaus kaip ant peleniejų iszvaryti. Lietuviai ir Lenkai dėkavoja Maskoliams už jų geradėjystę. Jie kaip ejo ir eis i Amerika.

Lietuviai! Naudokitės isz geros progos!

Parsiduoda labai pigiai saliuonas ir kartu dėl apsigyvenimo namas. Preke numazinta isz priezasties savininko saliuono, keliaujanzcio dabar i Lietuvą. Atsiszaukait pas Ch. Blazį po num. 636 Driggs ave., Brooklyne, N. Y.

Tautieczei! Jaigu kuris nori grįžti atgalios i tėvynę o neturi pinigų, lai kreipesi prie mus. Mes kiekvieną nuveszim per 9 dienas i Bremą ar Hamburgą. Tris adynas tik darbo su mažu damokėjimu. Raszyk tuojaus ant sekanzcio adreso:

Columbia Shipping Office
158 Suffolk, cor. Stanton St. New York.

ISZ KELIONES PO AFRIKA.

Parašė Henryk Sienkiewicz

(Tęsa.)

Šalia manęs nešė gražią ponią Jameson, kuri baltoje flanelinėje suknoje išrodė ant melino vandens, kaip kokia marių deivė, nešama procesijoniškai juodų garbintojų; toliau procesijoje ėjo msgras de Courmont, toliau sir Evan Smith ir mano draugas. Šalia jų jojo ant sprando stabaus murino iš U-za-ramo kapitonas „Redbreast“ ir t. t. Už dešimties minučių atsiradome ant galo ant siauros juostos įkaiytos smilties; už kurios tuojau buvo misijos sodas.

Sulindome kuogreičiausiai po medžių paunksniu ir sustojome dėl nusistebėjimo, pamatę puikių-puikius augmenis. Tikrai tropikiškas tarpumas susilėjo su nenuilstančiu žmonių darbu išdarymui to sodo, kurs ištolo išrodė, kaip pirminė giria; o iš arti, kaip paveiklingai užlaikomas parkas dideliuose miestuose. Niekas čia pirmiau neaugo, viską užsodino misijonieriai, o kad misija tapo įsteigta pirm daugelio metų, delto medžiai suaugo į milžinus. Arčiau marių, po dešiniuoju kelio, matytis tarp nesuskaitomo skaitliaus kokosų kiti, mažesni sodai; darantieji nekaipo pamašūlė palminei giriai. Ištolo išrodė jie kaip laukinei krumai tropikiškų augmenų, susimūšę į tankynes milžiniškų lapų bananų, ant kurių kraujasi plačios vėdyklės balinių palmų, skiauterės jukų, popojos mangai, anonai, citeriškos obelės ir bambasai. Tiktyi prisizūrėjus arčiau, matyti, kad tai plantacijos, tarp kurių slepiasi konusinės grytelės mūrinių, gyvenančių po misijos globo.

Už jų vėl matyti miškas kokosų, kurio galo akis nesiekia. Plati, puikiai užlaikoma aleja, apšodinta iš pradžių medžiais, panašiais į tujas, toliau mangais, veda per tą girią prie gulinčių gilumoje misijos triobų. Einame kas kart tamsemsiu paunksniu, bet prieš mus jau baltuoja sienos didžiausių namų. Aleja baigiasi ant galo tvora ir vartais, prieš kuriuos stovyla Kristaus laimina žmonės ir medžiai. Ant jo kyla išsišakojęs kaktus, panašus į miškinį liktorijų.

Einame. Namai dideli, su dideliais, aptvertais gonkais. Iš abiejų pusių stovi kitos triobos tarp medžių. Kadangi ateiname drauge su msgru de Courmont, misijonieriai išėina visi kruvoje susitikti mūsų, su savo perdetiniu, tėvu Steponu. Yra tai žmogus šešiasdešimties metų amžiaus, su didele balta barzda ir su išblīskusiu veidu, teip panašiu į veidą Leonardo de Vinci, kad tas panašumas mušasi tuojau į akis.

Gyvena jis Afrikoje, tame nesveikame klimate, nuo trisdešimties metų, todėl drugiai, kurių turėjo tiek, kad pats turbūt skaitliaus neatsimena, pridavė jam išreikšimą asketo, tokį, kokį galima matyti pas kankintinius ant Zanzibaro paveikslų. Bet šalia to turi veide didelį saldumą. Yra tai žmogus labai garsus. Girdėjau apie jį jau Zanzibare. Gyvenimas jam praejo ant išpirkinėjimo vaikų iš belaisvės, ant jų mokinimo, ant tainkinimo susipykusių mūrinių, ant gydymo ligonių. Prisiršė prie jo yra visi. Garbina jį lygiai indusai, murinai, kaip ir vokiečiai. Angliai važiuoja tyčia iš Zanzibaro, kad jį pamatytų. To turbūt atvyko ir ponias Jameson su savo fotografišku aparatu, nedidesniu už kortų kaladą.

Suspažįstu ant galo ir su broliu Oskarū. Perstatinėju jį kaip kokį milžiną, tuo tarpu yra tai žmogus vidutinio ugio, liesas, su mažais geltonais useliais ir tikiu pat apželtimū ant smakro. Turi jis vienok savyje truputį kareiviškos dvasios, yra smarkus ir daro įspūdį žmogaus didelės energijos. Gal

lengvai įspėti, kad yra jis viekas iš tų, ką pasitaikius kokiam darbui, nemislija ilgai, bet raito rankoves ir paskui darbas dega jų rankose. Žmogus tai regimai darbo, ne svarstymų. Karavana, kuri turėtų tokį vadovą, gali eiti, kur nori. Afrikoje yra jis, kaip namie. Drugiai atkando ant jo dantis. Jo veide sėdi meilumas, kokį turi kartais veidai vokiškų sodiečių. Ištiesų yra jis vokiečys, nes gimęs Bavarijoje. Pagaliau galima ir iš jo prancuziškos ištarmės.

Po pasisveikinimų užpraše mus ant pietų, ant kurių buvo teip-pat Seva-Hadzi ir vokiški oficeriai. Seva-Hadzi, nors ne krikščionis, labai guodoja misijonierius ir stengiasi prisimelinti jiems prie kiekvienos progos. Ir dabar atsionė dovonomas ant pietų vyną, kuriam neturtingas misionierių kišenius buvo per tuščias. Kalbant apie vokiškus oficerius turiu pasakyti, kad jie sugyvena su misija kuogratiausiai. Tokį solidariskumą tarp žmonių vienos veislės gali pamatyti tikrai Afrikoje: net vokiečiai ir prancuzai laiko čia kits kitą už brolių, lygiai katalikai ir protestonai.

Prie to gero sugyvenimo kareiviškos valdzios Bagamoyoje su misija prisideda dar ta aplinkybė, kad Wissman — taigi M'buana Kuba, arba vyriausias viršininkas krašto, kurs per ilgus metus iš arto žiūrėjo ant misijonierių darbų — labai guodoja misijonierius apskritai, o ypatingai tėvą Steponą. Nereikia sakyti, kad pavaldiniai eina kelias savo perdetinio. Misijonieriai teip-pat giria nepaprastus Wissmano privalumus. Pagaliau ir Bagamoyoje ir Zanzibare girdėjau apie jį tik pagyrimus.

Kaip jau minėjau aukščiau, buvo jis tuo laiku ant kariškos ekspedicijos krašte Massai, apgyventame laukinių ir kraugeringų giminių. Massai jiečiai netikatai patys nenoriai neša ant savęs vokišką jausmą, bet dar tankiai užpuldinėja ant esančių po tuo jungu romių giminių, gyvenančių arčiau marių. Delto tai vokiečiai, norėdami parodyti, kad vokiečių globa yra — ir ką norints reiskia, turi kartais bausti anuos drąsius užpuldinėtjus, pavojingus dar ir delto, kad kiekvienas jų maistas drumzdžia romybė visame krašte.

Likimai Wissmano ir jo ekspedicijon buvo dalyku, apie kurį šnekėjo visi misijoje. Tikėtasi, kad žmogus teip patyręs ir energiškas išeis iš visų pavojų laimingai, vienok, kadangi jau seniai nebuvo nuo jo jokių žinių, pradėta nerimti. Žinijo tikrai nuo juodų pasiuntinių, kad keturi tukstantiai kareivių Massai susėdo ant kelio Wissmanui, norėdami išduoti jam kovą, kuri galėjo bile dieną ištikti. Apie nusiuntimą jam pagelbos, jo užvalduotojas Bagamoyoje ne sapnuoti negalėjo, nes buvo per toli, o ir pačioje Bagamoyoje nepasiliko nė trijų šimtų kareivių, kuriuos reikėjo turėti po ranka, ypač, kad nekuriuos tolesnės nuo marių giminės praejo teip-pat judėti.

Klausiausi tų žinių su didžiausiu žingeidumu, nes man rūpėjo teip pat likimas ir mūsų ekspedicijos. Jeigu Wissman liktų suumstas, maistas kiltų ir tolesnės šalys nuo Bagamoyos, o tokiame atsitikime turėtume grįžti į Zanzibarą nieko nepėšes. Ir be to atėjo žinia apie maistus krašte U-Zagara, tame, kuriame guli misija Mhonda. Vienas iš vokiškų oficerių, atėjęs ant pietų, rengesi tenai su didele kareiviška ekspedicija. Turėjo išeiti ant rytojaus ir užminė mums, kad pasinaudotume iš tos progos ir pūsiungtume prie jo. Išsyk patiko mums tai labai, bet už valandos atsakėme. Neturėjome dar suderėti nešėjų, mūsų proviantai nebuvo dar gatavi, pirksinius, kuriais reikia mokėti gilumoje krašto, t. y. perkalius ir raias skepetas, reikėjo dar pirkti — turėjome eiti be tarnų, kas buvo negalimu daktu, ir, ar šėip ar teip, kadais ekspedicijos. Apart to, lengva buvo suprasti, kad kariška ekspedicija imsis už plaukų prie pirmo susitikimo su gyventojais krašto U-Zagara, o tokiame atsitikime, ką mums, pri-

vatiškiems žmonėms, būtų reikėję daryti? Butų reikėję, lygiai kaip dėl pajautimo solidariskumo, kaip ir dėl sąmylystės, paimti šaudykles ir šaudyti į murinus, kurie nieku mums neprasikalto ir apie kurių buvimą išgirdome beveik vakar. Ant galo, einant su ekspedicija, būtų prisiję klausyti komandos. Nebutumė galėję pasilikti tenai, kur mums būtų patikę, medžioti taip ilgai, kaip butume norėję. Žiūrėti į tą, į ką norime — vienu žodžiu, butume turėję pasiduoti visiškai disciplinai. Buvo tai ištektingas prielastys atsakymo, į kurs vienok, kaip užtemėjau, nebuvo gerai priimtas.

Po pietų, geriau sakant po de jener dinatoire likomėsi visi užprašyti ant vakarinių pietų vokiški oficerių, ant kurių n'ėjau dėl didelio galvos skaudėjimo. Velėjau pasilikti Misijoje ir prisiztiurėti jos įtaisymams ir sodams. Pirmoje dienoje po pribuvimo galėjau išdirbti apie tą, ką mačiau, tiktai labai paviršutinį supratimą — vienok ištarus ir milžiniškas darbas taip metasi čia į akis, kad negalima nesistebėti jam nuo pirmo žvilgtelėjimo.

Misijos sodas yra stačiai didelės girios, uždostinis žmonių ranka. Triobos, kurių yra keliolika, pastatytos daugiausiai iš baltos koralinės rafos, apima didelius kunių namus, mokslainę dirbtuvę, bažnyčią, kurioje gali sutipti keli šimtai žmonių, koplyčią, mielaširdystės sėserių namus, užsiimančių auginimų juodų mergaičių, jų mokslainę, toliau virtuvę, krautuves ir tt. Ir pamislyk tiktai, kad tas viskas tapo pastatyta be amatninkų, savomis kunigų rankomis, tokiam klimate, kuriame baltas žmogus dėl baimės mirties negali fiziškai dirbti ir kuriame vokiečiai turi laikyti kareivius zulusus ir sudaniečius' nes ir karabinas yra per sunki našta baltamjam! Kokių būdu vienai tiktai misijonieriai dirba fiziškai ir nemiršta? — sunku ant to atsakyti. Gal dėlto, kad veda aštrų gyvenimą, bet greičiausiai dėlto, kad turi neruose atsispirimą, kokį duoda tiktai gilus, išagzaltuotas pajautimas priderystės ir tikėjimas į pasiuintinystę. Tie žmonės dirba anuose mirtinuose kraštuose, netikatai, kaip dvasiški vadovai, bet stačiai kaip muzikai, tai yra taip, kaip nebuvo praprātę dirbti mūsų klimatuose. Platina netik krikščionystę — bet maino išvaizdą krašto; netik murinus krikščija — bet mokina juos maitintis, gyventi ir vilktis žmogiškai — žodžiu iš laukinių žmonių daro civilizuotą draugiją.

O kad stipriausios fizinės spekos turi kadą norints sunaikinti, kaip puopelną už tokį gyvenimą turi jie tiktai smertį — svetimame krašte.

Bet iš to atzvilgio jų gyvenimo nė to skaitliaus laimės, kurs ant kiekvieno iš jų pripuola, negalima mieruoti mūsų paprasta miera. Nekalbant jau apie užmokėsius nu o smerčiai, nemačiau niekur — aš, kurs daug važinėju — žmonių taip užgandintų, net ir iš savo dalies ant šio svietio. Metesi man tas į akis ir Zanabare ir Bagamoyoje ir gulnicioje giliau Manderoje. Musiškai galima išaiškinti tai negut tuo, kad gyvenimo rpešiai, visi tie sielvartai, kova už buvį, už turtus, patogumus, už užsitikrinimą sau ateities — baigiasi visur pas misijos vartus..... Tie žmonės įstengė išsidirbti ant svieto ta, kas iš pradžių pasirodo negalimu daiktu, visiškai tikrumą ateities — ir visišką jos saugumą. Kiekvienas iš jų žino kuogeriausiai, kas jį laukia — tai yra, kad laukia jį darbas ir mirtis, bet abudu užkloti nepajudinama romybe, kurios jokios atmainos likimo sudrumstis neįstengs.

Dėlto tai dievobaimingumas neturi čia šurkštus veido, asketizmas netikatai nėra suniuręs, bet stačiai linksmas. Tą pačią evangeliską idiliją, kurią užtemėjau Zanabare, atradau ir Bagamoyoje — o tolesnė abservacija išmokino mane, kad tokia dvasia viešpatauja visose misijose. Prastumas čia taip didelis, kaip ir darbas.

Tarp tų pasakiškų augmenų, primenančių aprašymus iš Paul'et Virginie, paunksnyje tų palmų, bambusų po guliandų lijanų, matai giedrus veidus kunigų, giedrus veidus muringų ir girdi vaikų juokus. Mazi, geltonai—juodi paukšteliai kabina tuoktėms savo lizdų prieš duris, lyg ir jie žinotų, kad romiausia buti prie misijos; kiti, yvairių spalvų, pakučiai sukauja švelnia tankenyse; jiems taria vaikų balseliai, užia dirbtuves, kartais atsiliepia varpomis, kartais, sodo gilumoje, skamba balsas vargonų, kurs pagriebtas marių papuotimo, lekia ant laukinio krašto, kol neišsisklaido ir nenutilsta giriose.

Taip išrodo misijos, jei kas nori žiūrėti ant jų akimis artisto. Bet šalia to ir šalia savo grynai religiško darbavimosi turi jos dar kitą veišikimą. Pirmučiausiai kariauja prieš belaisvę ir remia europišką humanitarišką priešvergvišką padėjimą galingiau, ne kaip visi kiti budai, galingiau net, nekaip kariški laivai ir kanuoels. Antra, kariauja prieš islamą, tą didžiausią piktigę Afrikos, kuri, kaip jau minėjau, daro muringai murinai vilku, ir iš kurios plaukia visos nelaimės, nes ir pati belaisvė ir krivinos karės ir netvarka ir prapultis visų giminių. Girdejuu nuomones, juog, kadangi darbas Afrikoje remiasi ant vergijos, užtai, panaikinus vergiją, prisieitu sugriauti draugiją ir įvesti į ją suniškimą. Bet bijotis nereikia. Apkrikštytas ir liuosas murinas visados dirbs, vieną dėlto, kad jam misijonierius nurodo ant darbo, kaip ant kelio vedancio į išganymą, antra dėlto, kad turėtų ką valgyti pats ir jo šeimyna. Bet murinas — mahometonas, prie pirmos progos, meta spatą ir ima šaudykles, ir prisirinkęs sėbrų, eina į gilumą krašto, užpuldinėti ant sodžių, išmušinėti gyvus, imti į nelaisvę moteris ir vaikus arba grebti kaimenes gyvuolių. Iš to išeina viena pasekmė: žmonės, nebudami tikri, kas bus tyru, nenori dirbti ir kraštas persimaino į laukinį ir krivuną tyrlaukį. Islamas reiškia tiek, ką vergija — o vergija, tai karė, nuozmys užpuolimai, pametimas darbo, marės kraujo, marės ašarų, stagnacija ir netvarka. Žmonės, stovintieji išto luo tu sąlygų, nevisados tai supranta ir skelbia, kad jeigu misijos nekariautų su islamu, lengviau atliktų savo uduotį, tuo tarpu sutiktų su islamu būtų misijonieriams išsižadėti stačiai pamatų būvio.

Kur yra misija, tą kraštą išrodo kitaip; gryčios erdvenės, murinas maitinasi geriau, velkasi geriau, kultūra yra augstėsnė, produkcija didesnė. Aplinkinės, tolesnės nuo misijų, yvairios giminės veda netikrą gyvenimą, beveik kaip laukiniai žverys. Moterys kapsto žemę, kad pasodinti truputį manioko, bet kad atsitaiko metai, kuriuose maniokas neude- ra, žmonės badu miršta ant tarpiausios visame sviete žemės. Girdeju dar Kaire žmogų, iš kitų atzvilgio labai išmintingą, darė misijoms užmetinėjima, kad nemokina muringų amatų. Užmetinėjimas pasirodė man teisingas — ir tiktai prisiztiurėjęs vietinėms sąlygoms, pamaučiau visą jo pamatinumą. Firm visko vietoje, kur amatai, kaip pav. Bagamoyoje, gali tiek tiek susitaikinti, murinai jų mokinasi ir mokinasi gerai, bet viduryje krašto kokių amatų turi mokyti misijonieriai? Ne kurpystės, nes visi vaikščioja basi; ne staliorystės, nes nėra kelių nė vežamų gyvuolių; ne dailystės, nes kiekvienas murinas pataiko pastatyti sau grytelę; ne kalvystės, nes kiekvienas moka iškarti ant akmens, kartais labai gražų, peilį arba durtuvą. Amatai eina paskui reikalavimus, o reikalavimų čia nėra beveik jokių, tuos-gi, kurie yra, pirminė, vietinė pramonė visiškai užganėdina. Bet misijonieriai, net tolimiausiuose kraštuose Afrikos, mokina daug svarbesnių dalykų, tai yra sodinimo medžių, apsaugojančių nuo bado..

Apie kiekvieną mažiausią misiją auga kokosai, manga, duonmedžiai, kava, mandarinok, citrinos ir t.t.

(Toliaus bus.)

Tevynės Sargas“ ir „Zinyčia“

Tuoda laikraščiu yra gaunami pas Rev. A. Kaupas, 114 Theodore Str., Scranton, Pa. „Tevynės Sargas“ kasčiuoja ant metu 1 doleri. „Zinyčia“ visi išėjusioje numeriai (1-5) gaunami už 60 centu.

Adresai Centralizsko komiteto Susivienijimo Lietuvių R. - Kat. Amerikoje.

1. Prezidentas: Rev. S. Pautienius, 614 W. Mahanoy ave., Mahanoy City, Pa.
2. Vice-prezidentas: A. Kalczinski, P. O. Box 412, Minersville, Pa.
3. Sekretorius: J. Kasulaitis, 74 Carroll str., Pittston, Pa.
4. Kasierius: Chas. Radzevicz, Sheandoah, Pa.
5. Kasos globėjai: 1) Rev. V. Kudyryka, Laurel str. 74, Hazleton, Pa. 2) J. Lauraitis, 94 N. Plum. Aley, Sheandoah, Pa.
6. Knygynis: Rev. M. Szedvydis, Pittston, Pa.
7. Dvasiszkas vadovas: Rev. J. J. Kaulakis, 1031 S. 5th str., Philadelphia, Pa.

ZVAIGZDĖS AGENTAI:

- I. Miluszauskas, Forest City.
 Stanislovas Poteliunas, Plymouth, Pa.
 Povylas Gaizauckas, 24 7th Str., Mahanoy City, Pa.
 Juozas Kasulaitis, 74 Carrol str., Pittston, Pa.
 M. Scharmis, 113 North 5th Str., Brooklyn, N. Y.
 Mikolas Miszkunas, 22 Hartford str., Newark, N. J.
 J. Macziulaitis, 165 Ferry Str., Newark, N. J.
 J. Rabikauckas, 97 So. 3rd str., Brooklyn, N. Y.
 A. Kozlovskiv, 708 Shelly str., Pittsburg Pa.
 J. Rikteraitis, 67 James str., Waterbury, Con.

Szelpkime Savuosius!

Antanas Grochowski

vienatinė katalikiszka

Agentura Laivakorcziu

dėl Brooklyno ir Long 14 nd. 298 Bedford avenue keturi blokai nuo Grand str. Ferro Brooklyn, N. Y.

Laivakortes gerisusių kompanijų už žemą prekę, suunczia pinigūs in Europą per randavą banką.

Visoki prisiuntimai daeina greitai ir teisingai.

Agentura garsingų gyduolių Dr. Petro Gomozo ir Alejaus.

S. JARMULOWSKI,

No. 54 Canal Str. New York.

ASZ ŪZLAIKAU BANKA,

kuriuje galite saugiai pasidėti savo pinigūs, teipogri izmainau pinigūs visu žemį.

AGENTURA visu laiviniu kompaniju ir gelezinkelio ti kietu. Szipkortes j ir isz Europos.

Teipgi suunczin pinigūs i visas dalis ius ant visu didziuju

svieto ir iszduodu veks miestu Europos.

Bankas Europoje, Hamburg: S. Jarmulowski. Luebeck: S. Jarmulowski & Co.

J. Schwartzkopf,

12 S. Main Str. Pittston, Pa.

ŪZlaiko didžinasių skloda visokių gėrymų kaipu tai: ARIELKŪ, VYNO ir visokių ūzrubežiniu LIKIERIU.

Parclavėjas pas jį yra visiems žinomas Juozas Tepliuszis, kuris ko teisingiausia visiems lietuvians pirtartarna. O be to: ten galima gauti visokiūs gėrymuspigiaus, nē kaip kur kitur.

Stebetina proga!

Vaikams prie miszių sukniūs isz geriausio kaszmiro su puikum pamusalu už

\$3.50

Kamžos 75c, \$1.00, \$1.75. PLOSZCIAI \$16.00 ir daugiau. Kunigiszkos sukniūs \$12.00 ir augszciaus. Gera visa eile drapanų \$18.00 ir augszciaus. Paltoš extra \$20.00 augszciaus.

BOHNE BROS & CO.

34 Barclay St. New York.

DARBININKŪ DRABUŽIU KAUTUVE

KOBRE,

87 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Skrysteles, Kepurės, ir Czeverykai Vyriszki drabužiai didžiausiame pasi rinkime.

KUPARAI ir VALIZOS.

Ypatingai daug Kelnu.

Nieks negal mažesne prekę už mus ant Grand st. padaryt.

Ar slenkāplaukai Ar nori kad ant Plikos galvos vel Uzzeltu?

Gal yra galvoj pleiskanų? Ar turi papuczky - dederinių, ar niežulį, iszberimus visokių puczky? Gal galva skauda? Jeigu teip, tai szaukis pas Prof. BRUNDTZA Scalp Specialist kurs tarp visų yra žinomas ir buna didžiūsiame mieste New York, kur su jo giduolėms tukstanczei žmonių pasigrelbėjo, ir gausit visas informacijas dykai. Nusidokite ar rasykite. GAUSI RODYDYKAI.

J. M. BRUNDTZA & CO. Broadway 220-222 S 8th E. D. Brooklyn, New York City.

CHAS B. KLOSTER,

Successor to

ANTON KLOSTER,

Altar Builder, Sculptor & Carver,

DESIGNER AND BUILDER

— OF ALL KINDS OF —

Church Furniture in Wood, Marble, Stone, Metal etc.

Also, Ornamental Carving for Churches and Buildings.

No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.

— PLANS ON APPLICATION. —

ANTON KLOSTER,

ARCHITECT,

Churches & Schoolhouses especially.

No. 214 EAST TWENTY-SIXTH STREET, New York.

Geriausia ir pigiausia vieta

del pirkimo

Siuvamu masziru

pas

Jurgi Matulevicziu.

Naujos maszinos nuo \$ 15.00 angsztyn, teipogi kas nori apmainyti, apmainau ir pataisau visokio gatungo maszinas ir visokius daiktus, kas prie maszinos yra reikalinga, prilaikau.

Teipogi iszmokiname siuti, katrie pas mane perka maszina.

256 Grand str. Brooklyn, N. Y.

BENZIGER BROTHERS

36 38 Barclay st.,
NEW YORK, N. Y.

Iszdirbam
KARUNU,
VELIAUVU,
ir yvairiausių
ŽENKLELIU
Teipgi specializskai darome
szilkininius ir
auksinius ISZ-
SIUVIMUS.

Ant paretkalavimo visados prisiusinsime prabas ir tavoro prekes, teipogi ir didelę ilustravota katalogą prisiusinsime.

Raszuk ant adreso:

Benziger Brothers,

36 & 38 BARCLAY STR., NEW YORK, N. Y.

Senas Daktaras Smith

Seniausias seniai zinomas specialistas.

Asz gvarantuoji iszgydimą užnuodijimo kraujo, skuros iszberima, spuogy, skauduliy, skaudanczias gerklės, liezvio, burnos ir nosies, ektusmingų užtiningų kirkszny ir kitų dalių. Ronotas kojas, skausmą nu garve, skausmą galvos, gelimą kanlu, skaudėjimą krutinės, skaudėjimą vidurių, nosumalima pilvo, užpavietrijimą, himoridos, saugėla, szirdies ligas, plauczių ligas, katarą, užsi-zaldymą, dusulį, diavą, inkstų ir pusles užlegimus, strikturą ir akienį pusleje.

Mano metoda yra visnatinai žinoma, kuri smarkiausias nerų ligas, slabumą isz priestasties iszdykimo jaunystėje, neužmigimo kanczija, pūnādya energiją, melancholia, svagolį, drebėjimą, iszgsztį, nevaisingumą, pastovincziai isgydyo.

Asz turiu viską, kas dėl gydymo reikalinga: liekarstas ir instrumentus ir per ilgiausį tyrinėjimą dasiekiau didžios praktikos. Nekurie daktarai garsinasi specialistais didžio gabumo, ką tik galėdami gydyt papraszciausias ligas.

D ugelis žmoniu ateina pas mane, idant juos gruntuamai iszbandyčiau ir savo pagirtina metoda gydincziau, kurie piriauis pas daktarus, garsinancziuosius gabnius daktarus.

Saugoites nuo tokių žmonių, agentų, draugysezčių, už dyką duodanczių receptų, diržų su elektrika ir apgavinczių patentavę gyduolių.

Kreip ites visi isz pirmo pas seną daktarą SMITH, jis yra seniausias ir geriausias, o užezdydit laiko, pinigų ir skausmų. Yvrai, mislydami vesti gerai darys atšankydami seną daktarą Smith. Gvarantuoja gruntuama, greitą ir pigų iszgydimą, Rodas duoda uždyką. Liekarstos 50c.

SMITH'S

SENAS
Specijalista

Neužmirszkit adriso:

136 E. 18th Str..

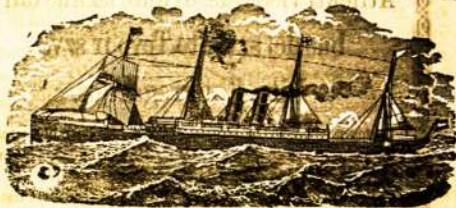
New York, N. Y.

MAXKOBRE

Lietuviszka Banka

40 Canal Str., — 142 Division Str.,

New York.

Prieteliai! duodu jums žinią, kadmes parduodam Szifkortes ant vieų greicziausių laivų už pigiausių prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremen; Hamburg American Line Hamburg; Red Star Line Antverpo ir Netherlands Line Roterdamo. Siuncziame pinigus, kuriuos jusų prieteliai geona į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuviszkai ir lenkiszkai. Atekitite ir persibudykite, kad mes per 25 metus su kožu apsiėjome teisingai. Teipogi parduodam tikietus ant visų geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinot kad mes primam pinigus į depositą bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolrių ir virszaus, ale kad buva padėti no mažiau kaip 6 mėnesius. Pačeri ir iszimti gali kožną dieną nuo 2 ryto iki 2 po pietų ir nuo 4—8 vak.

Naujai užėdeta filija atsiranda po

Nr. 81 Grand st.

Brooklyn, N. Y.

NAUJAI INTAISYTA

„ZVAIGZDES“

★ SPAUSTUVE ★

Atlieka visokius drukorizskus
darbus gerai, pigiai ir greitai:DRUKUOJA KNYGAS, CIRKULIORIUS, KONSTITUCIJAS DEL
DRAUGYSČIU, GROMATAS, VISITING, BUSINESS CARDS IR

VISUS KITUS DRUKORIZSKUS DARBUS.

Kas darba paves, nesigraudys.

★ ★ ★

SPAUSTUVE YRA PO NUMARU

**223 ROEBLING ST.,
BROOKLYN, N. Y.****FR. PUSTET & CO.**Atlikti visokius drukorizskus dar-
bus del szvento Tevo ir szv.

Ritu Kongregacijos.

Išduoda ir parduoda knygas visokiose kalbose, kaip tai:
lotyniszkoje, prancuziszkoje, angliszkoje, vokiszkoje, len-
kiszkoje, lietuviszkoje ir kitoseDirba pas save ir pargabena iš užmarės visokius baz-
nytinių daiktus kaip tai: arnotus, kopas, kielikus, lik-
torius, szventųjų stovyklas ir t. t.Telpgi parduoda Szkaplierius, Razanczius, Ignosellius
ir visokius szventųjų paveklus.

Visus daiktus laiko ko geriausius, o parduoda ko pigiausia.

52 Barclay str.

New York.

TELEPHONE 4948 COTLAND.

Turė anelius sklodus, Ryne, Ratisbonoje, Cincinnati ir New York'e.

Sveikata! -- Ilgas Gyvenimas!Teip visi sako, kurie perka valgius nuo **J. Krauczeliuno**.
Jo sztoras visada yra pripildytas szviežiais tavorais. Kuriuos
pardavineja daug pigiau kaip kiti. Užcedyk pinigus ir su-
druik savo sveikatą pirkdamas valgius pas**I. Krauczeliuna,**

118 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

Extra! Extra! Extra!Duodu žinoti visiem lietuviams tautiečiam,
juog nuo 1 Gegužio (Mojaus) bus atidaryta
mano nauja krautuvė vyriszkių siutu po Nr.
144 Grand str., Brooklyn, N. Y.Asz esiu jum jau gerai žinomas, nes ilgą laiką lai-
kiauo krautuvę vyriszkių drapanų ant 48 Grand str., bet
nuo 1 Mojaus isziskraustau ant 144 Grand str. ir per tai
lig tam laikui turiu ant pardavimo daugiej siutu už labai
pigią prekę. Kuris atsilankys nesigailės, nes apart pin-
kinio gaus da gerą dovaną.

Naujos krautuvės adresas:

Ellis S. Lewis

144 Grand str.

Brooklyn, N. Y.

**The Lowe Painless Den-
tal Parlors.**Geriausi Dentistai, nes trunkia dantis be jokio
skandėjimo.

Mes teipgi įdedame visą setą dantų sekanczią

Anasinis dantis 22 kar. \$5.00

Visas dantų setas \$5.00

Užpylinas aukso \$1.00

Izstraukimas \$50c.

Visą savo darbą gvarantuojam ant 10 metų.

Maloniai priimam moteris. Pacz man'agiai pa-
tarnausime „Zvaigždes“ skaititojams.Mes izstrauksim dantų dovanai, jei reikalauti ko
daugiaus.

Mes ofisus laikome ant:

726 Grand St. Cor. Graham Ave. Brooklyn.

123 E. 11 th St. Near Lexington, Ave. N. Y.

10-12-14 stchester Ave. New York.

Sveikatos Namai ir Ligonbutis

del Moteriu, o ypatingai esant sunkiose diense.

Mes apsimjam isgydyti kiekviena moterj visokiose ligose, ne durant operacijos. Mes uztikrinam kiekviena moterj, juog viska atliekame be mažiausio skaudėjimo su didžiausia storone su pagalba mokity gydytoju lavinusiuju per 20 metų Europoje, profesoriu, moteriu gydytoju ir geriausiu daziretoju.

Uztikrinam, juog kiekviena ligą uzlaikysime slapybėje. Jaigu kurią ne galėtume isgydyti, bus sugražiti pinigai.

Atsakymus ant laisku duodame kuouo greiciausiai. Ligonius esancius Chicagoj, arba nuo trukio stacijas, parsivežam karietoje. Tik, žinoma, turite duoti apie savo pribuvimo žinoti pirmiau.

Examinuojame kiekviena užduką ir stengemes kiekvienam užganapadyti.

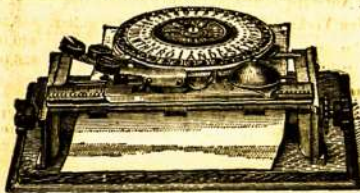
Norėdams geriau viską dazižinoti, atsiszauk ant szio adreso:

Dr. PALMER, Sekretorius

3512 So. Malstead str.

Chicago, Illinois.

Drnuojamos ir rasmomos maszinas.

Raszoma maszina (typewriter) turi turėti kiekvienas žmogus ar privatas ar kupcilius, nes laziskas paraszytas su raszoma maszina graželisrodos ir kiekvienas gali jį perrašyti. Mes turime raszomu maszinu visokių prakiu kalpatai: už \$1.00 už \$1.50, už \$2.50, už \$5.00, už \$6.50, už \$10 ir brangesniu.

Mes teptai parduodame visokius tavorus, angliciskas knygas ir listuvisziskas, laziskas libritas ir Naujuo Testamentus. Bibliju turime daugu nauju iszintu kalbu. Jeigu kas nori gaut kataloga ar atsakymu ant gromatos turi ideti už 2c. stempu.

NOVELTY SUPPLY CO., P. O. Box 352, Louisville, Ky.

Dykai 14 pulku dovana! Tokio pigumo dar niekades negirdetai! Atelki pažireti, pažiretimsi nieko nerasztuja.

Dabar mes paleidziam turgan geriaus laikrodė: TIKRA AMERIKISZKA; 14k. su dvigubais panausnotais lukštais, ausake užsakmas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas, su TIKRA AMERIKISZKA MASINERIA, pilnu akmenu, R.R. svarantuos nikeluotais viduriais, išduodame rašyta GYVANCLIA ANT 20 metu; pagal isvaizda ir geruma toki laikrodė visados gali lyginti prie 40 vertes aukso LAIKRODELO. Visiems pulkui laikrodėliu mylotoms mes duosime bogyje 60 dienu pulkius prezentus: 1 VIKNA MARIU PUTU PUPKE su didele galvuke ir gintarinu cibuku, vertes \$1.50; 1 GRYNU MARIU PUTU CIGARETŲ, vertes 75c.; 1 nikeline BRIEŽUKAS bežute, 25c.; 1 dailu auksuota DICKENS LENTUETELI su Cameo kabute \$1.50; 1 pulke auksuota SAUOTE, \$1.00; 1 pora pulkiu AUSKARIU, dalmantais sodintu \$1.00; 1 puke su SPILKA, iszuodama brangakmeniais 40c.; 1 pora panausnotu kolonliuku su pamerterio virszais 40c.; 1 pora rankovemes gzikus su pamerterio apazce 30c.; 2 kalneriams gzikus su pamerterio apazce 50c. ir 1 pulke in krutine sagute su dideliu akmenu 70c. Lalrodėli ir 14 dovano siuncizame C.O.D. už \$4.98 apmokėdami teptai ir express kasztus; sluntini galite iszegamnuoti ant express ir jei nepatiktir, sugražinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda express offisas, \$4.98 tart but pristinkite drauge su orderiu. Jeigu kas prislaus pinigus drauge su orderiu, 2ans dar extra dovana pulku lentkint peili; daiktus mes pristuncizame tada per pacia, užregistruvo savo kasztale. Jeigu pikel ant syk 6 laikrodėliu, gausi viena laikrodėli su visoms dovansoms dykal. Paraszyk, ar nori vyrišzka laikrodėli ar moterišzka. Jeigu moterišzka, tad vietoje vyrišzko DICKENS lentuetele mes parsiuncizame moterišzka 30 coliu ligo auksuota LYRGNETTE lentuetele. Raszykite szendie kol iszapdavimas neiszsiabigos. Adresuok: Atlas Jewelry Company,

46 Metropolitan Block, Chicago, Ill.

„KATALIKAS“

Lietuviszkas Sanvaitinis laikrasztis.

Iszeina Chicago, Ill.

Kasztuoa ant metu \$1.50.

Norinti uzsisazyt, tu ri adresuoti:

Katalikas Publishing Co.,
3222 Auburn Avs.,

Chicago, Ill.

Daktaras

isz Lietuvos!

Dr. Med. Leon Chereug.

52 ELDRIDGE Str. New York.

Tarp Canal ir Hester ulyciu,
OFISO VALANDOS:
Nuo 8 iki 10 isv ryzu
Nuo 2 iki 3 po pietu
Nuo 6 iki 8 vakaru
Telephone 3997 Spring.

Tikrai gryna
altoriusas Vyna

GAUSITE PAS

BARNSTON Tea Co
6 BARCLAY STR.
New York'e.

Importuoja jie rusiszka arbata, kava ir visoki vyna.

PALACE HALL,
HENRY GERKEN Prop.

89 - 93 GRAND Str., N.Y.

Svetaine parsamdoma del veseliju, baliu, koncertu ir t. t.
Gėrymai geriausi ir uz pigiausia preke.

AR ESI KURCZIAS??

Viel kurtinai ir aukso gėrbėjimas dabar yra isgydomi ir seniks nauju musu isradimu. Tik kurotis gime negali but isgydyti. UZIMAI GAZVJOJ VIEKIAI PRASZALIS AMI. Apasave ilgu. Iszegaminivimas r rodis dykal. G. patys namie isazydyti svias, mudais kasztais.
Dr. Dalton Aural Institute 596 La Salle Chicago, Ill.

Jurgio Hoffmano Aptieka
103 Grand str.

Brooklyn, N. Y.

(Tik jo iszioldziamas)

Pats puldytojas ir laikytojas trejanoks ant visos Americos, pa daryta isz penkes desimta dviejy visokiy auguoliu ir zoliu, kokios tik raudasi ant zemės. Parduoda retaliskai, svarą už viena doleri, ir teptai parduoda kotvirta dali svaro už 25 centus už paka, ir pardavėnia laikytojams trejanoks, kiek katras reikalauja, desimta svary už \$6.00.

Visados yra ant rankos, ir laikyti pagal senoviszka ir europiejiszka madą, aptiekioj raudasi, kaip ta herb. zolių ir teip toliaus.

Kas tik reikalaujate viraz, minėtu gyduliu, galite siusti pingus per Money Order, o asz jum prisistau per express reikalingu daiktus. Hoffmano Reumatizmo gydudole \$2.00, tikras iszdinimas; Hoffmano plauciu gydulkropes del kraujo, dvidezims viena gydulkrope i deztu už 15 centy.

Hoffmano kosulio maizimas 35 centai.

CAECILIA HALL,

GEO. SCHMIDT, PROPRIETOR.

Uzlatko viokius gėrymas, kaip tai:

* VYNA, SZNAPSA IR ALU.

No. 101 & 103 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

Teptai yra pulki salė del mittingy, vosse.

Ilyj ir teip visociu susirinkim.

Cixon Sav. Juozapo ir sav. Kasimiero draugtais laiko cixon savo susirinkim.

mus.

Dirva! Dirva!

Iszeina keturis sykius ant metų pavidale storos knygos.
 /Sijmet iszejo arba iszeis sekancios knygos:
 „Oszkabalij Dainos“, surinktos d-ro J. Basanaviciaus, 2 tomu
 \$ 1.50. — „Izdų Sala“, labai uzimanti apysaka, \$ 1.00. — „Lietuvizskos Pasakos“, surinktos d-ro J. Basanaviciaus, 2-as tomas \$ 1.50. —
 Kas utiraszys „Dirva“, tas visas tas keturi s knygas gaus tiktai
 uz 2 doleriu. — Pinigus siusti reikia ant szitokio adreso:
 Rev. A. Kaupas, 114 Theodore St. Scranton, Pa.

Sztoras, kuriame perkantis labiausiai uzganedintas buna.

Gorman's

ESTABLISHED 1857
 229-235 GRAND ST. BROOKLYN, N.Y.

Vasariniai tavorai:

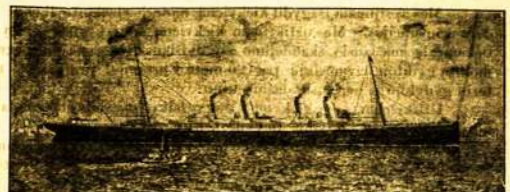
Nereikalukite jieszkoti kur pirkti vasarinių apdaru, kad jus galite ezia gauti ir už zemiausia preke, pertad kad mes laikome vyriausiaiu gatungu, tad turesit isz to pasiskirti.

- Nekuriuos ezionai paduodam:
- Naujos plonos drobes gražiausio surinkimo modeliu, po 44c.
 - Satina, drižuotos plonos drobes, naujos ir labai madnios ir puikaus gatungo..... 10c.
 - Paprastos daztos plonos drobes visokiu daznu, jau nedaug — szito iszdirbimo po..... 10c.
 - Moterizskosios namines bluzos, gražiai isziuvinetos užpakalyj ir prisakyje, melinos ir gražiai raudonos, teipogi vyriaiai drižuotos, su placiomis rankovemis, visokio didumo, po..... 79c.
 - Moterizskosios gražios spygotos drobines bluzos, užpakalyj ir prisakyj gražiai isziuvinetos, su kalnieriu ir naktaiza, po..... 98c.
 - Moterizskosios baltos drobines bluzos, isziuvinetos dailiai prisakyj ir užpakalyj, su karunkaitemis — labai gražios, po..... 98c.

JOHN J. GORMAN,
 229-235 Grand Str.,
 Brooklyn, N. Y.

BISCHOFFS BANKING HOUSE

Uzdeta 148 meta
 Nieu Staats-Zeitung, prie uzvalizavimo ant Brooklyno tilto, New-York
 Sluocziame pinigus | visas dalti svieto piget. saugot ir greitai

ISZDUODAME SZIPKORTES IN EUROPA IR ISZ EUROPOS Bankoje savo visados laikome daugybe pinigų dėl iszmainymo, kaipio tai: Maskolijos rublij, Vokietijos markių, Austrijos guldenų ir t. t.

DABARTINE PREKE SZIPKORCZIU:

- Isz New Yorko į Bremą ant Expreso \$35.00, ant reguliariuzsko \$31.00
- „ „ „ Hamburgą ant Expreso \$35.00, ant regul. \$31.00
- „ „ „ Antverpą \$29.00, ir į Rotterdamą \$29.00
- Isz Bremo į New Yorką ant Expreso \$40.50, ant reguliar. \$38.50
- „ Hamburgo „ „ „ \$42.00 „ „ \$40.00
- „ Antverpo „ „ „ \$33.50, isz Rotterdamo \$36.00.

Dabar slucziame pinigus tiesiog | namus.

100 rublij	uz \$52.50	50 rublij	uz \$26.50	40 rublij	uz \$21.25
30 „	„ \$16.00	25 „	„ \$13.38	20 „	„ \$10.75
15 „	„ \$8.13	10 „	„ \$5.50	5 „	„ \$ 2.88

Dėlei artesnės žintos raszkyj |

Bischoffs Banking House,

2 Centre str. (Staats-Zeitung Building, New-York)

Nedėlioje Banka atvira nuo 10 iki 12 r.aa.

LIETU VISZKA APTEIKA IR BROOKLYNO PACZTA, (S. S. No. 23.)

Pilna visokių aptiekorizsku tavoru. Turi visokių Europizsku ir Amerikonizsku gydoliniu, kaip tai teisingiausiaj lietuviszką TRAJANKA ir teip visokių žoliu, szaknu — kuriu ant svieto randasi ir nuo visokių ligu.

Aptiekoj visada galima szaukti daktara uz dyka.

Ateiszaukantiems per gramatą apraszantiems savo ligą duoda rodas ir prisineza gyduloes savo ligą expressą. Aptiekoj galima susikalbt lietuvizskai, lenkizskai, rusizskai, vokizskai, anglizskai ir visokiom kolbom. Receptus sudadam nuo visokių daktaru Amerikonizsku ir Europizsau.

Money Orders ir registravotas gramatas galite siust isz ezionais.

R. M. & P. ULLRICH.

Pharmacists.

64 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

TELEPHONE CALL 1436 WILLIAMSBURGH

JAMES J. MCGINTY

LAIOTOJAS LAVONU IR BALSAMAVOTOJAS
 PRIE LIETUVISZKOS PARAPIJOS BROOKLYNE.

Laidoja ant visokių kapiniu.

PARSAMDO KARIETAS ANT SZERMENU, VESELIJU IR KITUOSE REIKALUOSE LABAI PIGIAL
 Gyvesimas ir kanceliarija po No. 72 South 2-nd Str.
 Stenia po No. 76 South 1-st Str., Brooklyn, N. Y.

Stonia atnara diena ir nakti.

Telefonas 559 Williamsburgh.